

Михайло Чернишев
Данило Монін

Програма реформ «Вільна економіка»

Free
Economy
Institute

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Судова система	5
ПРИВАТНІ СУДИ (СУДИ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ)	5
МУНІЦИПАЛЬНІ СУДИ (СУДИ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ)	5
АПЕЛЯЦІЙНІ СУДИ	6
ВЕРХОВНИЙ СУД	6
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ РЕФОРМИ СУДОВОЇ СИСТЕМИ (НЕ ВІДНОСИТЬСЯ ДО ПРИВАТНИХ СУДІВ)	6
Правоохоронна система	7
ОЗБРОЄНІ ГРОМАДЯНИ	7
ПОЛІЦІЯ	7
ПРОКУРАТУРА — ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ	7
СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	8
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ РЕФОРМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	8
Збройні сили	9
ПРОФЕСІЙНА АРМІЯ	9
РЕЗЕРВНА АРМІЯ	9
ОЗБРОЄНЕ НАСЕЛЕННЯ	10
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ РЕФОРМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ	10
Сучасна держава	11
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ	11
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА	11
НАУКА	11
ВИЩА, ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА І СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА	12
ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ШКОЛИ І ДОШКІЛЬНІ ЗАКЛАДИ	12
СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	12
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО	12
МІСТОБУДІВНЕ ЗОНУВАННЯ	13
ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	14
СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ДІТЯМ-СИРОТАМ	15
ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	16
СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА НЕПРАЦЕЗДАТНИМ ГРОМАДЯНАМ	19
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	19
Економіка	20
ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА	20
ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНИХ ВИДАТКІВ	20

ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНИХ ДОХОДІВ	21
ПОДАТКОВА СИСТЕМА	21
ФОРМУВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ (МІСЦЕВИХ) БЮДЖЕТІВ	23
МИТНА СЛУЖБА	23
ВІЛЬНЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ КАПІТАЛІВ	23
ПРИВАТИЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ	24
АГРАРНИЙ СЕКТОР	24
ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР	24
ДЕБЮРОКРАТИЗАЦІЯ	24
Антикорупція	25
МАКСИМАЛЬНЕ СКОРОЧЕННЯ ОСНОВНИХ ДЖЕРЕЛ КОРУПЦІЇ	25
Політична система	26
ОБ'ЄДНАННЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ ТА УРЯДОВОЇ ГІЛОК ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ	26
Оцінка нової економічної політики в перспективі на п'ять років	28
МІНІМІЗАЦІЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ	28
ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ	28
ІНФЛЯЦІЯ	29
ГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ	31
ВНУТРІШНІЙ ТОВАРООБІГ	32
ВНУТРІШНІЙ РИНОК	32
ЦІНОВА ПОЛІТИКА	33
ЗРОСТАННЯ ВВП	33
ДОХОДИ ІСНУЮЧОЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	38
ДОХОДИ НОВОЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	39
ДОХОДИ ДЕРЖАВИ НА П'ЯТИРІЧНУ ПЕРСПЕКТИВУ	39
ОЦІНКА КОМПЕНСАТОРІВ СКОРОЧЕННЯ ДОХОДІВ	42
СКОРОЧЕННЯ ПОДАТКІВ У ВИТРАТАХ	43
СКОРОЧЕННЯ ВИДАТКОВИХ СТАТЕЙ БЮДЖЕТУ	43
ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ В 5-ТИ РІЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	46
ГРАФІКИ СКОРОЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ЕКОНОМІКУ ТА ВИТРАТ ДЕРЖАВИ	51
ПОЛІТИКА РОБОТИ З ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ	52
РОБОТА З ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В П'ЯТИРІЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	53

ПЕРЕДМОВА

Автори цього документу поставили перед собою амбіційні цілі:

- Звільнити економіку від втручання держави.
- Позбутися основних причин та джерел виникнення корупції.
- Вийти за 4-5 років на рівень ВВП 200 млрд USD та більше.
- Забезпечити різке зростання економічного розвитку та вийти на перше місце по зростанню ВВП у світі.
- Вийти на перші місця у світі за легкістю ведення бізнесу та індексу економічної свободи.

Звичайно, досягнення таких цілей потребує неординарних підходів та ідей. У цьому документі представлено нову економічну політику держави, що полягає у кардинальному спрощенні податкової системи та системи адміністрування податків. Запропоновано новий погляд на структурні реформи у державному секторі, котрий на думку авторів має бути максимально зменшеним щодо функцій.

Автори приділили багато часу розрахункам і моделюванню. У результаті чого в документі, під запропоновану нову економічну політику і структурні реформи в держсекторі, представлено зведений бюджет держави, збалансований на 5-ти річну перспективу.

Михайло Чернишев

Данило Монін

Інститут Вільної Економіки

<https://www.facebook.com/chernyshev.michael>

<https://facebook.com/daniil.monin.7>

<https://www.facebook.com/FreeEconomyInstitute>

Видання 56.

СУДОВА СИСТЕМА

Приватні суди (суди першої інстанції)

- Приватні суди здійснюють свою діяльність на комерційній основі у формі фізичної або юридичної особи.
- Приватні суди нарівні з муніципальними судами є судами першої інстанції. Громадяни та організації самостійно вирішують до якого суду вони хочуть звернутися — до приватного або до муніципального.
- Приватний суд самостійно проводить відбір і призначення своїх суддів.
- Приватний суд самостійно встановлює порядок і спосіб розгляду справ, вартість своїх послуг і порядок їх сплати учасниками судового процесу або іншими зацікавленими сторонами.
- Приватний суд має право керуватися будь-яким існуючим законодавством. В тому числі, законодавством інших країн. А також законодавством розробленим або адаптованим самостійно даним судом, іншими судами, об'єднаннями судів, іншими організаціями або індивідуальними авторами.
- Приватний суд має право розглядати справу тільки в тому випадку, коли обидві сторони (позивач і відповідач) згодні з розглядом їх справи даним судом і даним суддею.
- Рішення приватного суду вступає в силу тільки в тому випадку, якщо обидві сторони розглянутої судом справи згодні з цим рішенням суду.
- Рішення приватного суду, яке вступило в силу, є обов'язковим до виконання обома сторонами і відповідними органами місцевого і республіканського самоврядування (державними виконавчими органами).
- Рішення приватного суду не може бути оскаржене в апеляційному або Верховному суді України.
- Будь-яка зі сторін, розглянутої приватним судом справи, може в будь-який час (в тому числі, після вступлення рішення суду в силу) відкликати свою згоду з винесеним судовим рішенням.
- Замість оскарження рішення приватного суду, в разі незгоди однієї або обох сторін судового процесу з винесеним приватним судом рішенням, будь-яка зі сторін має право звернутися в інший приватний суд або в муніципальний суд (суд першої інстанції) України. При цьому, попередній судовий процес і відповідне рішення приватного суду не беруться до уваги муніципальним, апеляційним та Верховним судами України.

Муніципальні суди (суди першої інстанції)

- Судді призначаються з використанням процедури, описаної в розділі "Загальні положення реформи судової системи".
- Суди фінансуються відповідними муніципальними бюджетами та учасниками судових процесів.

Апеляційні суди

- Судді призначаються з використанням процедури, описаної в розділі "Загальні положення реформи судової системи".
- Суди фінансуються центральним бюджетом України та учасниками судових процесів.

Верховний суд

- Знаходиться у Великобританії (чи іншій чесній юрисдикції).
- Суддями є громадяни Великобританії (чи іншої чесної юрисдикції). Після викорінення корупції в судовій системі України, суд переноситься на територію України із заміною суддів громадянами України.
- Фінансується центральним бюджетом України та учасниками судових процесів.
- Виконує функції конституційного, верховного та касаційного судів.
- Рішення суду призводить до звільнення, позбавлення права на судову діяльність та притягнення до кримінальної відповідальності суддів нижчих інстанцій, чиї рішення було відмінено Верховним судом з резолюцією про те, що судом (судами) нижчої інстанції було винесено заздалегідь неправомірне судове рішення.
- При поверненні Верховного Суду України на територію України, призначення суддів Верховного Суду України здійснюється з використанням процедури, описаної в розділі "Загальні положення реформи судової системи".

Загальні положення реформи судової системи (не відноситься до приватних судів)

- Заробітна плата суддів одна з найвищих в країні.
- Максимальна прозорість роботи суддів. Відео-фіксацію судових засідань дозволено за замовчуванням.
- Використання електронних технологій документообігу, винесення судових рішень, виборів суддів та їх відкликання (референдумів щодо недовіри суддям).
- Порядок призначення суддів:
 - a. Кваліфікаційні вимоги до суддів сформульовані в Конституції і законі України.
 - b. При появі вакантної посади судді, оголошується конкурс і всі бажаючі протягом 30 днів подають заявки для включення себе в список кандидатів на пост судді.
 - c. Протягом 60 днів всі заявки на зайняття посади судді знаходяться у відкритому доступі і перевіряються активними громадянами на предмет відповідності кандидатів кваліфікаційним вимогам до даної вакантної посади. У разі виявлення кандидата, який не відповідає кваліфікаційним вимогам, кандидатура такого кандидата виключається зі списку кандидатів судовим рішенням за відповідним зверненням будь-якого громадянина України.
 - d. Серед кандидатів, які залишилися в списку після такої перевірки, проводиться відкрита лотерея. За допомогою якої вибирається кандидатура для заняття наявної вакансії.

ПРАВООХОРОННА СИСТЕМА

Озброєні громадяни

- Діють на основі права людини всіма наявними засобами захищати своє життя, здоров'я і майно, а також життя, здоров'я і майно інших громадян.

Поліція

Приватна поліція

- Наймається, управляється і фінансується страховими компаніями. Співробітники приватної поліції діють на основі права людини всіма наявними засобами захищати своє життя, здоров'я і майно, а також життя, здоров'я і майно інших громадян.
- Виконує свої обов'язки на території, на якій відповідні страхові компанії надають послуги своїм клієнтам.

Муніципальна поліція (поліція населених пунктів)

- Начальник муніципальної поліції обирається прямим голосуванням жителів відповідного населеного пункту.
- Муніципальна поліція фінансується відповідним муніципальним бюджетом і виконує свої обов'язки на території даного населеного пункту у відповідності та в межах законів України.

Національна поліція

- Начальник національної поліції обирається (призначається) центральними органами управління України.
- Національна поліція фінансується центральним бюджетом України і діє у відповідності та в межах законів України.
- Національна поліція виконує свої обов'язки на усій території України. Використовується для допомоги муніципальній поліції та органам місцевого самоуправління, а також в якості резерву збройних сил.

Загальні положення про поліцію

Заради ефективної та надійної реєстрації, запобігання та розслідування правопорушень, необхідно значно покращити оснащення поліції технічними засобами. Насамперед, засобами відео- та аудіо-фіксації правопорушень. Головною метою цього є виключення можливості безпідставного звинувачення та притягнення працівником правоохоронних органів до відповідальності громадянина, що не скоював правопорушень. Заробітна плата співробітників поліції є одною з найбільших в країні.

Прокуратура — інститут приватного переслідування

- Замість державної прокуратури вводиться інститут приватного переслідування.
- Громадянин замість послуг державного прокурора користується послугами приватного юриста (приватного прокурора) або самостійно представляє себе у суді (як сторону обвинувачення).

- Держава, для представлення своїх інтересів у суді, також користується послугами приватного юриста (приватного прокурора).

Служба безпеки України

- СБУ повинна займатися захистом конституційного устрою, контррозвідкою та боротьбою з тероризмом.
- СБУ потрібно відокремити від неприцільних їй функцій. Наприклад, від розслідування фінансових та економічних злочинів.

Загальні положення реформи правоохоронних органів

- Загальна кількість співробітників правоохоронних органів не повинна перевищувати 150 тисяч чоловік.
- Співробітники правоохоронних органів, у разі порушення ними громадянських прав та свобод громадян, неминуче притягаються до відповідальності. В тому числі, до кримінальної. Співробітники правоохоронних органів і судді несуть відповідальність перед кримінальним кодексом в тій же мірі, що і всі інші громадяни. (Наприклад: Неправомірне затримання людини поліцейським робить поліцейського відповідальним, згідно кримінального кодексу, за незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Неправомірний вирок судді про позбавлення людини свободи робить суддю відповідальним, згідно кримінального кодексу, за позбавлення волі або викрадення людини).

ЗБРОЙНІ СИЛИ

Професійна армія

- Армія повинна бути невеликою, дійсно професійною. Має складатися з високооплачуваних військовослужбовців які постійно тренуються і навчаються, оснащені самою сучасною зброєю та технікою.
- Основна задача нашої армії полягає не в тому, щоб забезпечити одночасний захист кордонів України на усій протяжності. Це неможливо у сучасному світі. Тим більше, якщо приймати до уваги наше географічне положення. Задача армії повинна полягати у тому, щоб бути максимально мобільною та, при вторгненні ворога, миттєво нанести йому неприйнятної шкоди, яка на довгий час зупинить будь-яке намагання повторного вторгнення. При цьому втрати української армії повинні бути мінімальними. Досягнуто це повинно бути за рахунок масового використання самих сучасних безпілотних засобів, зброї точного ураження та засобів електронної боротьби. А також за рахунок використання асиметричної стратегії ведення війни.

Орієнтовна кількість професійної армії – від 50 до 100 тисяч чоловік.

Резервна армія

У разі затяжного військового конфлікту, повинно бути задіяно національний військовий резерв. В якості національного військового резерву використовуються:

- Резервісти – громадяни, що володіють особистою стрілецькою зброєю (автоматами, кулеметами, снайперськими гвинтівками), спеціалісти з управління сучасною високотехнологічною зброєю та технікою, а також особи, що раніше служили у професійній армії України. Такі громадяни двічі на рік приймають участь у навчаннях, де відпрацьовують і вдосконалюють навички володіння своєю зброєю та навички управління відповідною технікою та озброєнням. На цих зборах резервісти відпрацьовують плани дій у разі військового вторгнення агресора. Особиста стрілецька зброя та спорядження резервістами купується самостійно за власний рахунок.
- Співробітники правоохоронних органів. Двічі на рік на ротаційній основі приймають участь в навчаннях разом з резервістами.

Військові комісаріати реформуються у спеціалізовані частини та підрозділи, що мають завданням організацію та проведення цілорічних тренувань і навчань підрозділів та частин резервної армії – резервістів та співробітників правоохоронних органів. У разі військового конфлікту, офіцери військових комісаріатів комплектують та очолюють бойові частини та підрозділи резервної армії, що складаються з навчених ними громадян.

По якості озброєння, оперативності розгортання і готовності до ведення бойових дій, національний військовий резерв набагато перевершує добровольчі батальйони та армію призовників 2014-2017 років.

Орієнтовна кількість національного резерву – 400 тисяч чоловік.

Озброєне населення

- Для відбиття та стримування (запобігання) масового вторгнення ворога на територію України, усім громадянам України має бути дозволено постійне володіння вогнепальною нарізною зброєю. У тому числі, носіння короткоствольної нарізної зброї.
- Власники особистої нарізної зброї проходять разовий обов'язковий навчальний курс (навчання та тренування) і додаткові курси (з особистої ініціативи) з безпечного зберігання зброї, її ефективного використання, як в якості засобу самозахисту, так і в якості особистої зброї, на випадок озброєної іноземної інтервенції. Такі навчальні курси організовуються і проводяться військовими комісаріатами (у тому числі в межах занять, що вони проводять для резервістів і співробітників правоохоронних органів).

Орієнтовна чисельність озброєного населення здатного чинити опір озброєному агресору і вести партизанську війну – декілька мільйонів чоловік.

Загальні положення реформи збройних сил

- Держава не повинна забезпечувати військовослужбовців житлом, кредитами та медичним страхуванням. Держава повинна забезпечити військовослужбовців таким грошовим утриманням, котре дозволить їм орендувати та купувати житло, сплачувати за якісне медичне страхування.
- Держава не повинна займатися виготовленням озброєння. Озброєння та військова техніка повинні вироблятися приватними підприємствами. Для української армії повинні проводитися закупівлі на конкурсній основі кращих озброєнь та техніки. При цьому, не має надаватися перевага українському виробнику.

СУЧАСНА ДЕРЖАВА

Децентралізація управління

- Відмінюється штучний розділ України на області та райони.
- Адміністративні кордони проводяться між населеними пунктами.
- Забезпечується повне самоуправління на рівні населених пунктів.
- Частина податків, що збирається державою, призначених місцевим бюджетам, розподіляється і передається напяму в розпорядження органів місцевого самоуправління населених пунктів.
- Органи місцевого самоуправління повністю відповідальні за розвиток своїх населених пунктів.
- Об'єднання населених пунктів може відбуватися тільки за результатами референдумів жителів відповідних населених пунктів.
- Органи місцевого самоуправління діють на основі і в межах законів України.

Державна служба

- Суттєве скорочення функцій державних органів влади, передача відповідних повноважень органам місцевого самоуправління, запровадження ринкових механізмів управління ризиками замість інструментів адміністративного контролю.
- Алгоритмізація більшості сервісних функцій та зменшення людського фактору при прийнятті дозвільних і сервісних рішень.
- Скорочення на 80% чисельності державних службовців. За рахунок значної економії коштів, збільшується заробітна плата співробітників державного апарату.
- Запровадження системи регулярної оцінки реального рівня доходів у комерційному секторі та збільшення рівня доходів держслужбовців до середньоринкового рівня оплати праці кваліфікованих спеціалістів недержавного сектора.
- Перепризначення і наймання держслужбовців на конкурсній основі.
- Запровадження інструментів контролю (в тому числі громадського) діяльності державних службовців, їх витратами і способом життя.
- Запровадження системи незалежного моніторингу відношення суспільства до якості нової державної служби.
- Запровадження онлайн сервісів, єдиних центрів адмінпослуг (замість центрів обслуговування при кожному міністерстві).
- Створення єдиних баз даних та обмін даними між реєстрами для підвищення ефективності прийняття рішень.

Наука

Державні наукові заклади приватизуються чи ліквідуються. Веденням наукових досліджень і розробок повинні займатися приватні вищі навчальні заклади та приватні науково-дослідні організації.

Вища, професійно-технічна і спеціальна освіта

- Перехід на приватну освіту. Усі державні навчальні заклади (крім загальноосвітніх шкіл і дошкільних закладів) приватизуються. Учбові заклади, що не знаходять своїх покупців, ліквідуються.
- Приватні учбові заклади та їх викладачі не підлягають сертифікації та регулюванню з боку Міністерства освіти.
- Держава припиняє фінансувати навчання студентів в учбових закладах. Надаючи студентам, що навчаються за бюджетні кошти, можливість закінчити навчання в учбовому закладі.
- Держава припиняє виплату студентських стипендій.
- Учбові заклади при прийомі абітурієнтів керуються лише особистими правилами прийому.

Загальноосвітні школи і дошкільні заклади

- На першому етапі реалізується політика «гроші ходять за дітьми». Це стосується як державних, так і приватних шкіл. Приватні школи та їх вчителі не підлягають сертифікації та регулюванню з боку Міністерства освіти.
- На другому етапі приватизуються державні загальноосвітні школи і дошкільні заклади, котрі не витримали конкуренції з приватними закладами, виявились фінансово непридатними, бо не змогли залучити достатньої кількості учнів чи зовнішньої фінансової допомоги від приватних осіб, комерційних та благодійних організацій. Учбові заклади, що в ході приватизації не знаходять своїх покупців, ліквідуються.

Система охорони здоров'я

- На першому етапі реалізується реформа, котру сьогодні (в 2017 році) розробило й пропонує провести Міністерство охорони здоров'я України – «Національна служба здоров'я купує для громадян здоров'я за їхні податки». (Законопроект «Державні фінансові гарантії надання медичних послуг і лікарських засобів»).
- На другому етапі здійснюється повний перехід на приватну страхову медицину. Тобто, продовжує працювати система медичного обслуговування, побудована в результаті проведених на першому етапі реформ, але держава припиняє оплачувати страхування на медичне обслуговування і компенсувати витрати людей на купівлю ліків. Громадяни будуть самі укладати договори із страховими компаніями та сплачувати за їх послуги.

Житлово-комунальне господарство

- Фінансування та управління будівлями здійснюється їх власниками – приватними чи юридичними особами, у тому числі об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).
- Під управлінням будівлями маєтись на увазі: зовнішній та внутрішній ремонт будівель; забезпечення поставок електрики, газу, гарячої і холодної води; відвід води із будівлі; вивіз сміття; благоустрій прилеглої території; будівництво, обслуговування і ремонт комунікацій; під'єднання/від'єднання до своїх комунікацій інших будівель на договірній основі; використання будівлі в комерційних цілях; вільний вибір постачальника необхідних послуг.

- Власники будівель самостійно вирішують, які послуги для будівлі отримувати безпосередньо від постачальників цих послуг, а які послуги отримувати через посередника – керуючу компанію.
- Керуючі компанії можуть бути тільки приватними. Як незалежними, так і створеними групою власників будівель, для управління якими вони створені.

Містобудівне зонування

- Орган місцевого самоврядування населеного пункту повинен мати «Правила землекористування та забудови» свого населеного пункту.
- «Правила землекористування та забудови» регламентують зонування території населеного пункту – розділ населеного пункту на райони за допустимими цілями використання земельних ділянок.
 - a. Використання районів, що встановлюються за допомогою зонування, може бути наступним: житлові, ділові, торгівельні, промислові, сільськогосподарські та інші (в тому числі, змішані).
 - b. Класифікація використання районів повинна здійснюватися на засадах жорсткості обмежень, починаючи з чисто житлового району, і закінчуючи районом з необмеженим використанням.
 - c. Зонування може включати обмеження на розмір ділянок, висоту і розмір будівель, та щільність заселення землі.
- «Правила землекористування та забудови», а також усі зміни і доповнення, що в них вносяться, затверджуються на загальному референдумі громадянами України, котрі проживають в цьому населеному пункті.
- Зміни і доповнення в «Правила землекористування і забудови» можуть вноситися не частіше одного разу на рік.
- Зонування не має зворотної сили – обмеження застосовуються тільки до будівель і ділянок, що споруджуються чи перебудовуються після прийняття «Правил землекористування і забудови» або після внесення в них відповідних змін та доповнень. Зонування може мати зворотну силу на обмеження використання власності тільки за офіційною згодою її власника.
- Власник ділянки землі не зобов'язаний отримувати будь-який дозвіл на будівництво чи на інше використання своєї ділянки, якщо здійснювана діяльність на цій ділянці не порушує діючі «Правила землекористування і забудови» цього населеного пункту.
 - a. Виключенням є розміщення шкідливого (у відповідності до закону України) виробництва. В цьому випадку, від власника ділянки вимагається отримати від органу місцевого самоврядування дозвіл, уклавши з ним відповідний договір, що ратифікується на референдумі мешканців населеного пункту (див. розділ Сучасна держава – Охорона навколишнього середовища).
- Єдиною можливістю для власника використовувати свою ділянку для цілей, що не відповідають діючим «Правилам землекористування і забудови», є внесення відповідних змін в ці правила органом місцевого самоврядування та ратифікація цих змін на відповідному референдумі.

Охорона навколишнього середовища

В межах реалізації програми реформ «Вільна економіка» пропонується повністю відмовитись від державного екологічного податку і надати право місцевим органам самоуправління самостійно регулювати питання розміщення потенційно шкідливих виробництв на своїй території.

Визначено наступний порядок такого регулювання:

- Категорії виробництв, котрі відносяться до потенційно шкідливих для екології виробництв, умови їх розміщення і рівні допустимого забруднення ними навколишнього середовища визначаються законом України. Окремо визначаються категорії виробництв, котрі не можуть розміщуватись в Україні.
- Місцевий орган самоврядування укладає договір з підприємством (що відноситься до категорії потенційно шкідливих для екології виробництв), якому він дає дозвіл вести відповідну діяльність на своїй території. В межах даного договору визначається сума і порядок виплат підприємством екологічної компенсації та вимоги до організації даного виробництва, котрі стосуються зберігання і відновлення навколишнього середовища. В договорі також визначається розмір і порядок виплат штрафних санкцій та подальші дії сторін у разі невиконання одною з сторін умов договору.
- Якщо в результаті діяльності підприємства буде порушено екологію іншого населеного пункту (вище рівня встановленого законом), то підприємство для продовження роботи зобов'язане укласти договір про виплату екологічної компенсації також з органом місцевого самоврядування даного населеного пункту. Умови такого договору для різних населених пунктів не обов'язково повинні бути однаковими.
- Укладання, зміна і розірвання договору між підприємством та місцевим органом самоврядування, а також рішення про пред'явлення позову до підприємства в межах договору, затверджується (ратифікується) на загальному референдумі громадян України, що проживають у відповідному населеному пункті.
- Уся сума надходжень екологічної компенсації від підприємства розподіляється рівними частинами між усіма громадянами України, що є жителями відповідного населеного пункту.
- Підприємства, котрі на момент початку реалізації програми реформ вже сплачували екологічний податок, мають право сплачувати екологічну компенсацію у розмірі, що не перевищує суму екологічного податку, котрий сплачувався раніше. За умови, що вони не збільшують збиток навколишньому середовищу (наприклад, розширенням існуючого чи організацією нового потенційно шкідливого для навколишнього середовища виробництва). В іншому випадку, вони зобов'язані укласти з місцевим органом самоврядування новий договір на право розміщення на його території свого виробництва (в тому числі, на право функціонування вже існуючих виробництв).
- Суми екологічної компенсації, що сплачуються підприємством, підпадають під дію стандартного податку на витрати за ставкою 4%.

Екологічна компенсація, що сплачується напряму місцевим жителям за розміщення на їх території потенційно шкідливих для екології виробництв, слугує (разом з інститутом місцевого референдуму) надійним захистом від можливих зловживань в цьому питанні з боку місцевих органів самоврядування.

Крім того, запропонований порядок розміщення потенційно шкідливих для екології виробництв забезпечить справедливий баланс між потенційним збитком, який підприємство може нанести чи наносить навколишньому середовищу, та економічною користю для місцевих жителів та економіки країни в цілому.

Соціальна допомога дітям-сиротам

У зв'язку з реалізацією нової економічної політики, очікується різке покращення матеріального стану громадян України. Завдяки цьому:

- значно підвищиться рівень життя дітей, котрі живуть зі своїми батьками;
- різко зменшиться кількість дітей, що надходять в систему інтернатних закладів;
- значно збільшиться кількість всиновлень дітей-сиріт громадянами України.

Активне зростання української економіки підвищить популярність України у світі, що призведе, крім усього іншого, до збільшення кількості всиновлень дітей-сиріт іноземними громадянами.

Крім того. Існуюча сьогодні застаріла система утримання дітей в інтернатних закладах є надзвичайно коштовною і неспроможною задовільнити потреби дітей. Тому, в системі державної опіки над дітьми-сиротами і дітьми, чиї батьки позбавлені батьківської опіки, пропонується перейти від інституційного розміщення до системи надання послуг для дітей та сімей – усиновлення, переходу до сімейних форм виховання, возз'єднання з батьками.

Основні характеристики системи надання послуг для дітей та сім'ї:

- Спеціалізовані державні органи здійснюють цілеспрямовану, проактивну діяльність по забезпеченню швидкого всиновлення дітей і возз'єднання їх з рідними сім'ями. Максимально спрощується процес всиновлення. Головна задача держави має полягати не в тривалому утриманні дітей, а в забезпеченні кожній дитині щасливого дитинства в забезпеченій та люблячій родині.
- Будь-яка дитина може бути всиновлена як громадянами України, так і громадянами інших країн, що згідно законодавства не входять до списку країн, вивіз дітей в котрі заборонено.
- Необхідність і строки спостереження за умовами життя всиновлених дітей встановлюється судом. Призначене судом спостереження здійснюється:
 - a. на території України – особами, що призначаються органами місцевого самоуправління, з залученням громадських організацій;
 - b. на території інших країн – співробітниками посольств і консульств через місцеві організації опіки та інших прирівняних до них організацій.
- За дітьми, що всиновлені іноземцями, залишається пожиттєве безумовне право на отримання українського громадянства.
- Для тимчасового проживання і виховання неповнолітніх дітей під опікою держави (до їх всиновлення) організовуються державні заклади тимчасової опіки у вигляді дитячих будинків сімейного типу. Такі заклади виглядають як сімейні пари з власним житлом у вигляді квартири чи будинку, де є

можливість забезпечити кожну дитину власною окремою кімнатою. Кількість дітей, що одночасно проживають в одному закладі тимчасової опіки, не повинна перевищувати 5 чоловік. Включаючи власних дітей, якщо вони є у такої сімейної пари. Ця сімейна пара має такі ж права та обов'язки по відношенню до дітей, що виховуються в їх дитячому будинку сімейного типу, начебто вони є прийомними батьками для цих дітей. За виключенням того, що вони, на відміну від прийомних батьків:

- a. отримують державне фінансування на забезпечення дітей, що перебувають на їх тимчасовому утриманні (одяг, взуття, харчування, медикаменти, дрібні витрати) і зарплату за свою роботу по догляду за цими дітьми та їх вихованню;
 - b. виховують дитину тільки до моменту її всиновлення іншими людьми чи до її повноліття;
 - c. мають можливість всиновити дитину, котра знаходиться на їх тимчасовому піклуванні, але при цьому припиняють отримувати фінансування на її утримання.
- Діти, що проживають в закладах тимчасової опіки, повинні навчатися у звичайних (державних або приватних) загальноосвітніх школах і відвідувати звичайні (державні чи приватні) заклади дошкільної освіти. При цьому, навчання дітей-сиріт фінансується на загальних для усіх дітей України засадах в такому ж розмірі. За принципом «гроші ходять за дітьми».
- Фінансування виховання дітей в закладах тимчасової опіки (фінансування закладів тимчасової опіки) відбувається з місцевого бюджету. Заохочується залучення додаткового фінансування та іншої матеріальної і нематеріальної допомоги від приватних осіб, громадських та комерційних організацій.
- Заклади тимчасової опіки здійснюють свою діяльність під контролем місцевих органів самоуправління та громадських організацій.

Пенсійне забезпечення

- Здійснюється повний перехід на самостійне обслуговування громадян в приватних пенсійних фондах (українських та іноземних) і на інші шляхи самозабезпечення пасивними доходами в старості. Такими пасивними доходами можуть слугувати доходи від власної нерухомості, дивіденди, що отримуються від комерційних підприємств, роялті та акції фондового ринку. Суттєвою допомогою в пенсійному віці може бути матеріальна допомога дітей та інших родичів.
- Для прискореного накопичення коштів у приватних пенсійних фондах громадянам рекомендується перераховувати на свої пенсійні рахунки також кошти, які вони будуть отримувати у процесі приватизації державної власності — підприємств, землі, нерухомості та іншого державного майна.
- Державна пенсія буде продовжувати виплачуватись, але тільки тим, хто на старті реформи її вже отримував. Крім того, державна пенсія (у вигляді базової соціальної допомоги в старості) буде виплачуватися також тим, хто не встигне до виходу на пенсію накопичити собі пенсію в приватному пенсійному фонді. Тобто тим, хто буде виходити на пенсію на протязі 15 років з моменту початку проведення реформ.
- Розмір державної пенсії, що виплачується нинішнім пенсіонерам, не зміниться, але буде щорічно збільшуватись (індексуватись) на розмір інфляції.

- Розмір державної пенсії, котра буде виплачуватись тим, хто вийде на пенсію на протязі 15 років з моменту початку реформи, буде однаковим для усіх, хто виходить на пенсію в цей період. І буде щорічно збільшуватись (індексуватися) на розмір інфляції.
- Державна пенсія буде виплачуватися без будь-яких додаткових умов. Тобто вона буде виплачуватися навіть в тому випадку, якщо пенсіонер продовжує працювати чи має інші додаткові джерела доходів. Іншими словами, державна пенсія буде виплачуватися громадянину незалежно від його фінансового стану.
- Державна пенсія буде виплачуватися напряду з бюджету. Тому пенсійний фонд ліквідується.
- На початку реформи проводиться повна верифікація усіх поточних пенсійних виплат – перевірка справедливості їх нарахування з наступною відміною для тих, хто безпідставно отримує допомогу від держави.
- Через 15 років після початку реформи, державна пенсія припиняє призначатися. Усі громадяни, що виходять на пенсію, після закінчення цього терміну можуть розраховувати тільки на той дохід, про який вони самі завчасно потурбувалися – пенсії, що самостійно накопичені ними в приватних пенсійних фондах, та інші джерела доходів.
- Не дивлячись на те, що усі громадяни будуть зобов'язані завчасно самі потурбуватися про те, щоб в похилому віці мати достатній для життя пасивний дохід, і що держава нікого не буде забезпечувати ні пенсійними, ні якимись іншими безповоротними соціальними виплатами по старості. Тим не менш, ті, хто цього буде потребувати, зможуть користуватися державними пенсійними кредитами.

Правила отримання державних пенсійних кредитів громадянами пенсійного віку:

- Громадяни пенсійного віку, котрі досягли пенсійного віку та з будь-якої причини тимчасово чи остаточно залишилися без засобів існування, можуть в будь-якому банку безперешкодно (банк перевіряє лише громадянство та вік) відкрити пенсійний рахунок і щомісячно отримувати на нього пенсійний кредит в розмірі, встановленому законодавством. Розмір такого кредиту і процентна ставка однакові для усіх його отримувачів.
- Отримувач пенсійного кредиту зобов'язаний його повернути, включно з нарахованими на нього процентами.
- Правила повернення соціального кредиту:
 - a. Кредит повертається отримувачем самостійно, коли в нього з'являється така можливість і бажання;
 - b. При нарахуванні будь-якої суми на будь-який рахунок отримувача кредиту (крім пенсійного кредитного рахунку), із зарахованої суми автоматично списується до 50% в рахунок погашення боргу. Коштами, що залишилися на рахунку після автоматичного списання, власник рахунку вільно розпоряджається у відповідності до загальних правил оподаткування. При бажанні, він може добровільно використовувати їх для додаткового погашення боргу за отриманими раніше траншами пенсійного кредиту;
 - c. Під час продажу/купівлі нерухомості і прирівняної до неї власності (чи при передачі в спадок), отримувачем кредиту повертається уся сума заборгованості за отриманими пенсійним кредитами;

- d. У випадку смерті отримувача пенсійного кредиту, заборгованість за кредитом повертають спадкоємці його власності. Кожний спадкоємець відшкодовує частину кредиту, що пропорційна частки спадщини, що він отримує. При відсутності спадкоємців чи їх відмові від отримання спадку, кредит повертається за рахунок коштів, отриманих державою від продажу незатребуваної частини спадщини на відкритому аукціоні;
- e. Сума пенсійного кредиту, що залишається після смерті його отримувача неповернутою через відсутність спадщини чи недостатню його вартість, списується як безнадійний борг.
- Принципові відмінності пенсійного кредиту від звичайного банківського кредиту:
 - a. Пенсійний кредит видається з коштів бюджету. Банки є тільки агентами з адміністрування таких кредитів.
 - b. Пенсійний кредит може отримати будь-який громадянин України, що досяг пенсійного віку. Для цього не потрібна наявність будь-якого дозволу, заставного майна, поручителя чи гарної кредитної історії.
 - c. Отримувач пенсійного кредиту щомісячно отримує новий кредитний транш, навіть при наявності непогашених попередніх траншів.
 - d. На практиці, пенсійний кредит повертається лише тоді, коли у його отримувача є кошти для погашення кредиту. При цьому, не встановлюються конкретні строки його погашення.

В цілому, правила надання державної соціальної допомоги у вигляді пенсійного кредиту складені таким чином, що усі люди пенсійного віку, хто дійсно його потребує, зможуть гарантовано і без будь-якої бюрократії отримати необхідну їм фінансову допомогу щомісячно. З іншого боку, такі правила роблять не вигідним отримання такої допомоги тими, хто її гостро не потребує. Крім того, так як така фінансова допомога по суті буде розподілятися завдяки ринковим механізмам, а не бюрократичним рішенням, то для адміністрування цього процесу буде не потрібно великої кількості державних чиновників.

Примітка: Застосування таких правил надання фінансової допомоги може призвести до того, що у видачі пенсійних кредитів будуть зацікавлені приватні банки. Що може додатково знизити відповідні видатки держави, а отже і податкове навантаження на економіку.

Соціальна допомога непрацездатним громадянам

- Державна соціальна допомога непрацездатним громадянам здійснюється адресно, на основі верифіцированої єдиної бази даних і в тільки в мінімально необхідному обсязі.
- Соціальна допомога по непрацездатності може надаватися тільки непрацездатним громадянам України, які досягли повноліття. (Правила надання соціальної допомоги неповнолітнім описані в розділі "Щасливе дитинство для всіх").
- Затвердження заявок на отримання соціальної допомоги по непрацездатності та верифікація відповідної бази даних здійснюється спеціалізованої державної комісією і громадськими медичними комісіями при місцевих органах самоврядування.
- Соціальна допомога непрацездатним громадянам надається у формі спеціалізованих щомісячних кредитів:
 - а. пенсійний кредит (призначений для забезпечення особистих потреб одержувача кредиту);
 - б. соціальний кредит (можливий тільки як доповнення до пенсійного кредиту і призначений для оплати послуг по догляду за одержувачем кредиту).
- Розмір пенсійного кредиту для непрацездатних громадян і процентна ставка по ньому збігаються з розміром пенсійного кредиту і процентними ставками для громадян пенсійного віку. Розмір соціального кредиту і процентна ставка по ньому встановлюються законом та однакові для всіх його одержувачів.
- Умови та порядок погашення соціального кредиту збігаються з порядком і правилами погашення пенсійного кредиту, які описані в розділі "Пенсійне забезпечення".
- Пенсійний кредит видається з коштів центрального бюджету, за рішенням спеціалізованої державної комісії. Соціальний кредит видається з коштів місцевого бюджету, за рішенням громадської медичної комісії при місцевому органі самоврядування.
- Агентами з адміністрування пенсійного та соціального кредитів є банки. Тому всі існуючі сьогодні державні соціальні фонди ліквідуються.
- Скасовуються всі немонетизовані пільги і субсидії. Вся соціальна допомога надається виключно в грошовій формі.
- Звільнення економіки від податкового гніту і державної бюрократії, призведе до різкого збільшення доходів працездатного населення. Що, в свою чергу, призведе до розвитку волонтерського руху та надання додаткової соціальної допомоги для непрацездатних громадян в формі благодійності.

Використання сучасних інформаційних технологій

- Державні сервіси. Уся взаємодія держави з громадянами та бізнесом переводиться в електронний вигляд і повинна бути доступна через інтернет.
- Державні реєстри. Усі ключові державні реєстри повинні бути переведені в електронну форму.
- Взаємодія державних органів. Уся взаємодія між державними органами (а також взаємодія співробітників всередині одного органу) повинна бути переведена в електронний вигляд.

ЕКОНОМІКА

Фіскальна політика

- Максимальне спрощення податкової системи і системи адміністрування податків.
- Абсолютно нова податкова система.
- Різде скорочення рівня перерозподілу через публічні фінанси до рівня 30-32% ВВП на початку. Досягається за рахунок відміни податків в видатках бюджетів та скорочення частини державних функцій.
- Подальше зниження рівня перерозподілу через публічні фінанси в наступні роки. Досягається за рахунок запуску структурних реформ в державному секторі, переведення частини функцій держави в бізнес-сегмент, стримання державних видатків на фоні стрімкого зростання економіки, ефективної детінізації економіки. В розділі «Оцінка нової економічної політики в п'ятирічній перспективі» представлено п'ятирічний прогноз доходів і видатків держави.
- Скорочення рівня державного боргу по відношенню до ВВП. Досягається через формування профіцитних бюджетів через три роки з моменту запуску реформи. А також за рахунок зростання ВВП при сталому державному борзі.

Політика державних видатків

- Скорочення видатків на державний апарат. За рахунок значного скорочення кількості державних службовців.
- Збереження частини видатків на оборону на поточному рівні. Модернізація та реформування Збройних сил здійснюється за рахунок різкого скорочення чисельності військовослужбовців. Збільшення фінансування армії відбувається за рахунок зростання номінального офіційного ВВП.
- Збереження частини видатків на правоохоронні органи на поточному рівні. Модернізація та реформування правоохоронних органів здійснюється за рахунок різкого скорочення чисельності співробітників. Збільшення фінансування правоохоронних органів здійснюється за рахунок зростання номінального офіційного ВВП.
- Скорочення видатків на освіту. Вища освіта і спеціалізовані освітні заклади приватизуються. На державному фінансуванні на першому етапі реформ залишаються тільки загальноосвітні та дошкільні заклади.
- Скорочення економічних витрат бюджетів. Для оновлення інфраструктури та доведення її до рівня та якості передових країн, функції будівництва нових та модернізація існуючих інфраструктурних об'єктів передаються приватним компаніям на концесійній основі. (Розроблена відповідна концепція фінансування та управління інфраструктурними об'єктами).
- Скорочення видатків бюджету на медицину. За рахунок переходу на страхову медицину.
- Скорочення видатків на пенсійні виплати. За рахунок відміни солідарної системи і переходу на приватне пенсійне страхування. Проводиться повна верифікація поточних пенсіонерів.

- Скорочення видатків бюджету на соціальні виплати. За рахунок введення інструменту верифікації отримувачів соціальної допомоги з контролем фінансового стану отримувача допомоги. А також за рахунок стримання зростання соціальних видатків на рівні інфляції, при активному зростанні економіки країни.

Політика державних доходів

Політика в сфері державних доходів передбачає їх скорочення до рівня 30% ВВП на самому початку реформи. Подальше скорочення податкового навантаження на економіку проводиться за рахунок ефективної детінізації економіки та скорочення частини неподаткових надходжень у зведених доходах держави.

Податкова система

В умовах сучасної України податкова і митна системи повинні відповідати наступним вимогам (в цьому наша позиція співпадає з *Bendukidze Free Market Center*):

- Простота – мала кількість податків з базою, котра легко ідентифікується, уніфіковані ставки мит.
- Справедливість – ніяких пільг, виключень та привілеїв.
- Нейтральність – типи податків та способи їх адміністрування не повинні викривляти стимули економічних агентів, підштовхуючи їх обирати сфери, спосіб та структуру діяльності заради ефективної податкової мінімізації.
- Ефективність (сталість) – податкова система повинна забезпечувати достатній рівень доходів заради підтримки збалансованого (в коротко- та середньостроковій перспективі – профіцитного) бюджету. Завдання полягає в тому, щоб досягти цього результату на фоні скорочення кількості податків та їх номінальних ставок.
- Конкурентоздатність – враховуючи складну «кредитну» історію України, її податкова система повинна бути більш привабливою для інвесторів, ніж системи центральноєвропейських країн та держав з подібним рівнем розвитку.

Для успіху реформи, вона повинна гарантувати платникам податків незворотність зниження податкового навантаження в середньостроковій перспективі (ускладнення процедури підвищення ставок чи введення нових податків; можливо, виникне потреба в конституційних змінах і введенні «органічних законів», що мають особливу процедуру та пріоритет). Необхідно також підвести ризик під минулим (податкова амністія та амністія власності): це дозволить фіскальній службі сконцентруватися на адмініструванні поточних податкових надходжень, а бізнесу – як старому, так і новому - грати за однаковими правилами.

Потрібно також здійснити повне перезавантаження фіскальної служби. Її чисельність повинна бути скорочена до 1000 чоловік, на першому етапі. І до 100 чоловік на другому етапі.

Зміни в податках і зборах:

- Відмінюється розподіл на загальну і спрощену системи оподаткування. До усіх підприємств, підприємців і приватних осіб застосовуються одні й ті ж правила оподаткування і ставки податків.
- Відмінюються усі існуючі податки і збори. Відмінюються: податок на прибуток, ПДВ, ЄСВ, ВЗ, ПДФО, єдиний податок, податок з обороту, мита, податок на нерухомість, транспортний збір та усі інші податки і збори.
- Вводяться два податки.
 - ПОДАТОК НА ВИТРАТИ за ставкою 4%. Податком на витрати оподатковуються усі витрати юридичних та фізичних осіб. В тому числі: сплата за сировину, матеріали, комплектуючі, обладнання, нерухомість; виплата безготівкової зарплати, оренда офісу, сплата за послуги підрядників; сплата за товари і послуги для особистого споживання та інші витрати. (Не оподатковуються витрати у вигляді безготівкових платежів, що надходять в Україну з-за кордону, а також операції внесення та зняття депозитних і кредитних коштів).
 - ПОДАТОК НА ВИВЕДЕННЯ КОШТІВ З БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ за ставкою 10%. Податком на виведення коштів з банківської системи України обкладаються: переказ безготівкових коштів закордон (без врахування призначення платежу); зняття готівкових коштів з банківського рахунку в касі банку чи через банкомат. (Нарахування і сплата з платежу цього податку звільняє платника від сплати з цього платежу податку на витрати).

Нова податкова система стимулює роботу капіталу всередині країни та обкладає податком вивід капіталу з України. Найнижчі податки на зарплату (усього 4%) і відсутність податку на прибуток стимулює розвиток інтелектуальної праці та інвестиції в людський потенціал.

Зміни в адмініструванні податків:

- Відмінюється обов'язкова реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Так як до усіх підприємств, підприємців і фізичних осіб застосовуються одні й ті ж правила оподаткування та ставки податків, то відсутня необхідність в спеціальній реєстрації, в повідомленні або отриманні дозволу на ведення підприємницької діяльності.
- Скасовується обов'язковість використання реєстраторів розрахункових операцій (РРО).
- Відмінюється податкова звітність платників податків. Так як платник податків самостійно не нараховує і не сплачує податки, то відсутня необхідність їх обліковувати та здавати звітність в податкову службу.
- Відмінюються податкові перевірки платників податків. Так як платник податків не веде облік податків і не сплачує їх самостійно, відсутня будь-яка необхідність перевіряти правильність нарахування та сплати податків.
- Податковими агентами з безготівкових розрахунків стають банки. В момент перерахування клієнтом банку грошей з його розрахункового рахунку, банк додатково знімає з цього ж рахунку 4% від суми, що перераховується як податок на витрати власника даного розрахункового рахунку.
- Податковим агентом по готівковим розрахункам стають самі платники податку. Сплата таких податків не є обов'язковою.

Формування муніципальних (місцевих) бюджетів

Муніципальний бюджет має два джерела наповнення:

- 100% податку на видатки з купівлі нерухомості і прирівняного до неї рухомого майна, котре знаходиться (zareєстровано) на території даного населеного пункту.
- $N\%$ податку на видатки і $N\%$ податку на виведення коштів з банківської системи України з будь-якої фінансової транзакції юридичної чи фізичної особи – власника нерухомості і прирівняного до неї рухомого майна, якщо це майно знаходиться (zareєстровано) на території цього населеного пункту.
 $N = P (V / A)$. Де A – загальна вартість усіх відповідних активів (нерухомості і прирівняного до неї рухомого майна) особи, що здійснює фінансову транзакцію. V – загальна вартість її активів в цьому населеному пункті, P – встановлена законом частка місцевих бюджетів в дохідній частині зведеного бюджету України.
- $P\%$ податку на видатки і $P\%$ податку на виведення коштів з банківської системи України з будь-якої фінансової транзакції юридичної чи фізичної особи, що не має активів на території України, і в якості отримувача податку за замовчуванням якого вказаний даний населений пункт. (Отримувач податку за замовчування вказується на свій власний розсуд фізичною чи юридичною особою при відкритті рахунку в банку). Де P – встановлена законом частка місцевих бюджетів в дохідній частині зведеного бюджету України.

Митна служба

В новій системі оподаткування відсутні імпорتنі та експортні акцизи та мита. Тому, з митної служби знімаються такі функції, як: забезпечення стягнення мита та акцизів, контроль правильності нарахування, своєчасності та повноти їх сплати, застосування заходів з їх примусового стягнення.

В результаті:

- максимально спрощується імпорт/експорт товарів;
- повністю ліквідується та частина контрабанди і сірий імпорт, що пов'язані з прагненням підприємців уникнути або зменшити існуючі сьогодні податкові платежі і збори;
- повністю ліквідується та частина корупції в митній службі, яка пов'язана з оцінкою товарів, що переміщуються через кордон.

Вільне переміщення капіталів

- Знімаються усі обмеження Національного банку України, пов'язані з переведенням валютних коштів і відкриттям валютних рахунків, як всередині країни, так і за кордоном.
- Знімаються усі обмеження в розрахунках готівковими коштами. (За виключенням сплати за рухоме і нерухоме майно, що підлягає державній реєстрації. Таке майно може бути придбане тільки за безготівкові кошти).
- Підприємства і приватні особи мають право проводити розрахунки в іноземній валюті.
- Скасування обмежень НБУ на роботу в Україні іноземних банків.

Приватизація та управління державною власністю

- Продаж чи ліквідація усіх державних підприємств. (Вартість активів – 1,35 трлн грн).
- Продаж (приватизація) державних земель. (Розмір активів – 11 млн гектар).
- Продаж (приватизація) більшої частини державної нерухомості та іншого майна.
- Продаж (приватизація) державного майна здійснюється на відкритих міжнародних аукціонах. Підготовка і проведення аукціонів здійснюється спеціально створеним органом.
- Кошти, виручені від продажу (приватизації) державних підприємств, земель, нерухомості та іншого майна, рівними частками розподіляються між усіма громадянами України.

Аграрний сектор

Аграрна реформа полягає в тому, що держава припиняє займатися сільським господарством. Міністерство сільського господарства ліквідується. Відміняється мораторій на продаж земель сільгосппризначення. Створюється відкритий ринок землі.

Енергетичний сектор

- Приватизація підприємств енергетичного ринку.
- Лібералізація енергетичних ринків та їх демонополізація.
- Забезпечення енергонезалежності і різкого підвищення рівня енергоефективності.

Дебюрократизація

- Відміняється обов'язкова реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Що суттєво спрощує ведення бізнесу, залучає до підприємництва широкі маси людей та є додатковим фактором детінізації економіки.
- Відміняється державний моніторинг господарської діяльності підприємств. Кожен бажаючий може звернутися з позовом до суду на підприємство, що порушує його права. Є силові органи, котрі, за необхідності, спроможні змусити порушника виконати відповідне рішення суду. Цього достатньо. Не потрібно заважати роботі бізнесу і створювати живильне середовище для корупції.
- Відміняється необхідність отримання дозволів на добування корисних копалин. Має бути можливість придбати ділянку землі на відкритому аукціоні. Якщо на цій ділянці землі є корисні копалини, та їх добування законодавчо не заборонено, то власник землі має право їх добувати без необхідності отримувати на це будь-який дозвіл. Якщо добування даного виду корисних копалин обкладається рентою (згідно законодавства), то видобувна компанія (чи власник землі) сплачує цю ренту.
- Вносяться зміни в законодавство про: створення підприємств, отримання дозволів на будівництво, під'єднання до системи електропостачання, реєстрація власності, отримання кредитів, захист інвесторів, оподаткування, міжнародна торгівля, забезпечення виконання контрактів, вирішення неплатоспроможності (процедура банкрутства). Це забезпечить Україні перше місце в міжнародному рейтингу простоти ведення бізнесу — Doing Business Report.
- Муніципальні (місцеві) бюджети щомісячно (можливо, щоденно) отримують свою, встановлену законом, частку податків в автоматичному режимі. Без будь-яких спеціальних розпоряджень чиновників центрального апарату державного управління.

АНТИКОРУПЦІЯ

Максимальне скорочення основних джерел корупції

Базовий підхід до вирішення проблеми корупції полягає не в створенні антикорупційних відомств, а в створенні умов мінімізації корупції завдяки структурним реформам в держсекторі та економічній політиці.

Успішне вирішення такого складного завдання досягається завдяки:

- відміні дозвільної системи для бізнесу і підприємницької діяльності;
- відсутності будь-якого втручання держави в підприємницьку діяльність (аж до відсутності податкової звітності і податкових перевірок);
- мінімізації податкового навантаження, що дозволяє вести успішний бізнес без використання схем;
- відсутності у митниці функцій контролю товарів, що ввозяться, і забезпечення стягнення митних платежів та акцизів.
- монетизації і верифікації усієї соціальної допомоги;
- мінімізації зайнятості держави економічною діяльністю;
- максимальній інформаційній технологічності і відкритості в діяльності органів державного управління та фондів.

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА

Об'єднання президентської та урядової гілок виконавчої влади

Основними цілями внесення змін в політичну систему України є: підвищення ефективності взаємодії і взаємозалежності законодавчої, виконавчої та судової гілок влади; виключення можливих патових ситуацій при взаємодії різних гілок влади; виключення можливості узурпації влади одною з гілок влади.

Політична система України в загальних рисах буде виглядати наступним чином:

- Україна — парламентська республіка.
- Державна влада в Україні здійснюється за принципом її розділу на законодавчу, виконавчу та судову.
- Єдиним органом законодавчої влади в Україні є Верховна Рада України.
- Вищим органом виконавчої влади є Кабінет Міністрів України на чолі з Прем'єр-міністром України. Прем'єр-міністр України є Головою держави.
- Вищим органом судової влади є Верховний Суд України.

111 Депутатів Верховної Ради України обираються на 2 роки прямим таємним голосуванням громадян України, які не отримують коштів з бюджету у вигляді зарплат, пенсій та іншої допомоги.

Прем'єр-міністр (Голова держави) України призначається Верховною Радою України.

До повноважень Верховної Ради України відносяться серед іншого:

- заслуховування програм кандидатів на пост Прем'єр-міністра України;
- призначення Голови держави – Прем'єр-міністра України (простою більшістю депутатів Верховної Ради України);
- заслуховування щорічних звітів Кабінету міністрів;
- відкликання Прем'єр-міністра України після заслуговування річного звіту Кабінету міністрів (простою більшістю депутатів Верховної Ради України);
- відкликання Прем'єр-міністра України в будь-який момент (конституційною більшістю депутатів Верховної Ради України);
- прийняття державного бюджету України.

До повноважень Прем'єр-міністра України відносяться серед іншого:

- визначення структури, кількості і персонального складу Кабінету міністрів (в межах бюджету, що прийнятий Верховною Радою України);
- одноосібне призначення і зняття з посади міністрів;

- розпуск Верховної Ради України та призначення виборів нового складу Верховної Ради України (через звернення до Верховного Суду України у випадках, що визначені Конституцією України).

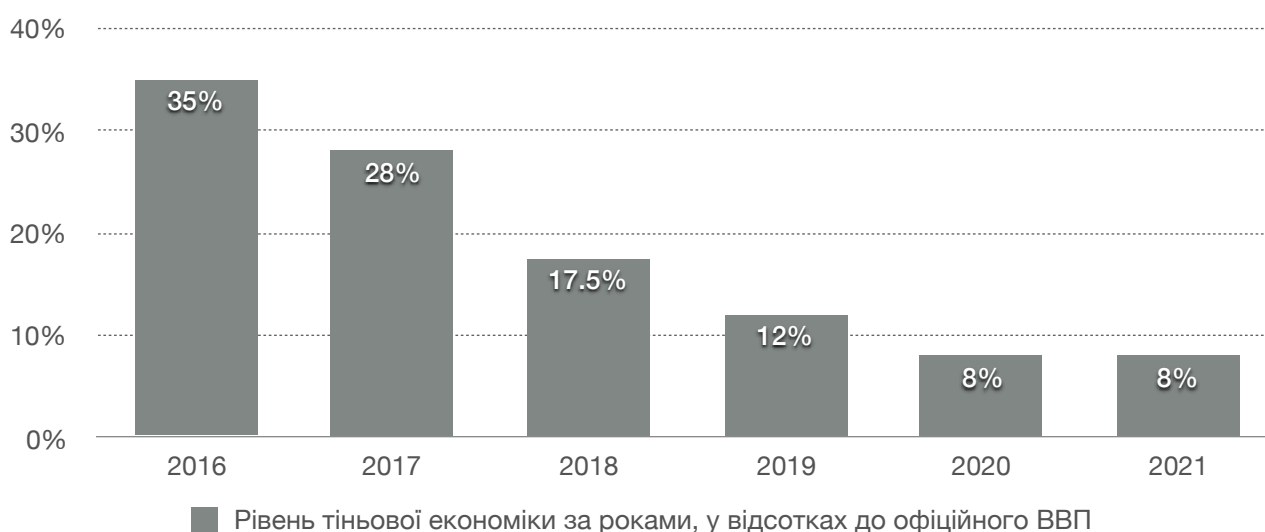
До повноважень Верховного суду України відносяться серед іншого:

- прийняття рішень щодо звернення Прем'єр-міністра України чи будь-якого іншого громадянина України щодо розпуску Верховної Ради України та призначення виборів нового складу Верховної Ради України (у випадках, що передбачені Конституцією).

ОЦІНКА НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В ПЕРСПЕКТИВІ НА П'ЯТЬ РОКІВ

Мінімізація тіньової економіки

Застосування нової економічної політики призведе в п'ятирічній перспективі до поступового зниження рівня тіньової економіки до 8% по відношенню до офіційного ВВП.

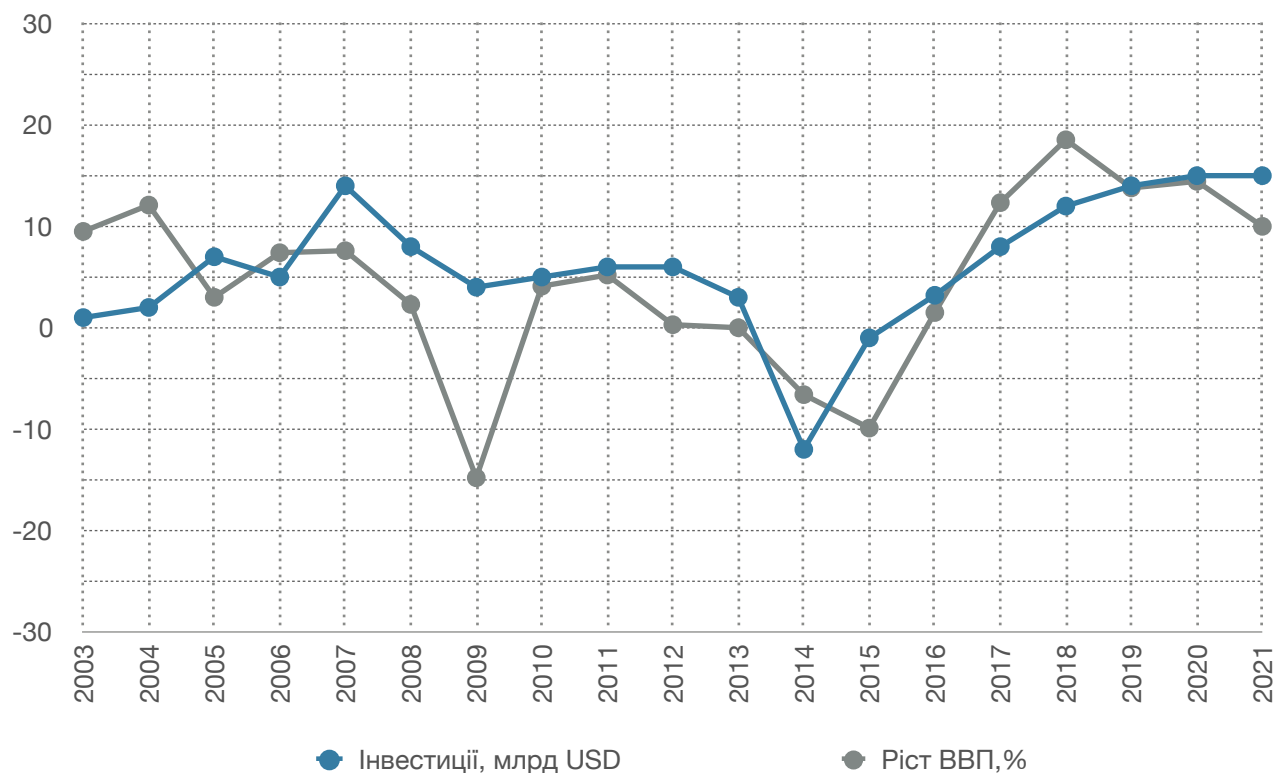
Таке зниження рівня тіньової економіки досягається завдяки декільком факторам:

- максимальному спрощенню податкової системи;
- мінімізації податкового навантаження, що дозволить економіці генерувати прибуток без застосування мінімізаційних механізмів виживання;
- мінімізації стимулів контрабанди;
- відсутності податку на прибуток та необхідності мінімізувати цей податок;
- низьким ставкам як на розподіл дивідендів всередині країни, так і на вивід дивідендів закордон;
- автоматичному нарахуванню і збору податків.

Іноземні інвестиції

Динаміка притоку іноземних інвестицій залежить від росту економіки. Ріст офіційної економіки 10-15% в рік зможе спровокувати притік іноземних інвестицій в розмірі 10-15 млрд доларів щорічно.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ, МЛРД USD І РІСТ ВВП, %

Інфляція

Рівень інфляції залежить від політики, що проводить регулятор. Національний банк при цьому може використовувати різні стратегії.

Український досвід 2003-2007 років, а також досвід Китаю у 80-х роках, доводить, що під час бурхливого зростання економіки, інфляція зазвичай вища і знаходиться на рівні 10-11%. А також може бути ще вищою, якщо не застосовувати на рівні держави стримуючу інфляційну політику.

ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС БУРХЛИВОГО ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ

Роки	2003	2004	2005	2006	2007
Інфляція, %	8.2	12.3	10.3	11.6	16.6

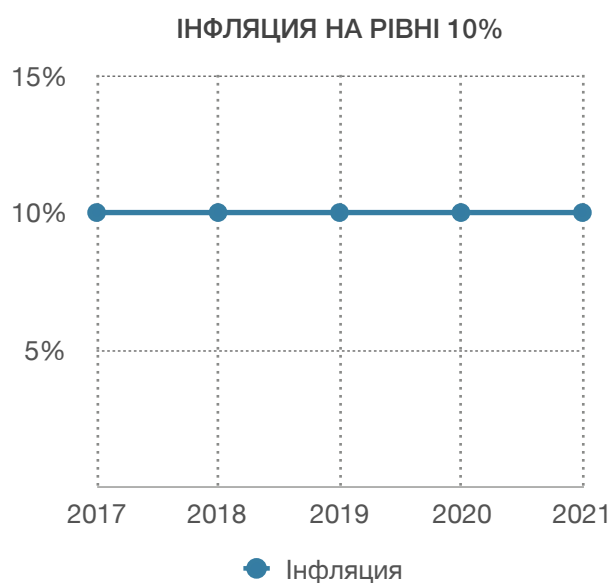
Одним з механізмів мінімізації інфляції в Україні в умовах показників імпорту по відношенню до ВВП на рівні 50 відсотків є механізм зміцнення курсу національної валюти. Іншим механізмом є політика продажу державних підприємств та земельних пулів через аукціони (11 млн га землі знаходиться у володінні держави). Це буде сприяти акумуляції спекулятивного та інвестиційного капіталів, а також

позитивно відіб'ється на фінансуванні первинного дефіциту бюджету, спровокованого різким зниженням податкового навантаження на економіку.

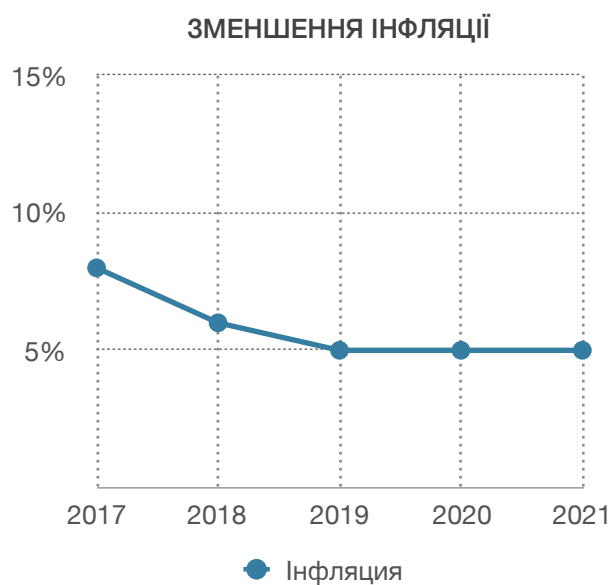
Мають місце два інфляційні сценарії:

- утримання постійного курсу та інфляції на рівні 10% на рік;
- інфляція, що знижується, згідно діючому прогнозу НБУ.

Сценарій 1:

Сценарій 2:

Готівкові розрахунки

На кінець 2016 року можна констатувати, що 3/4 покупок населення відбувається за готівку. За даними НБУ, зняття готівки з банкоматів в 2 рази перевищує платежі, зроблені за безготівкові покупки. А загальний об'єм знятої готівки перевищує 1 трлн гривень.

Діаграма. Дані по використанню платіжних карт (джерело - НБУ).

Объем использования наличных средств прямо пропорционален уровню теневой экономики, который будет уменьшаться со временем. Наибольшим стимулирующим фактором переходу на безготівкові розрахунки є сама податкова система, в якій існує прямий податок на переказ грошей в готівкову форму. Прогнозовано, що за перший рік запуску реформи, готівкові розрахунки зменшаться на 50-70% і потім будуть зменшуватись поступово, разом із зростаючою можливістю безготівкових розрахунків у транспорті, на базарах та в інших місцях торгівлі.

Внутрішній товарообіг

Динаміка зміни рівня товарообігу в Україні на протязі останніх 20 років показує, що ріст в 1% ВВП породжує зростання товарообігу на 3%.

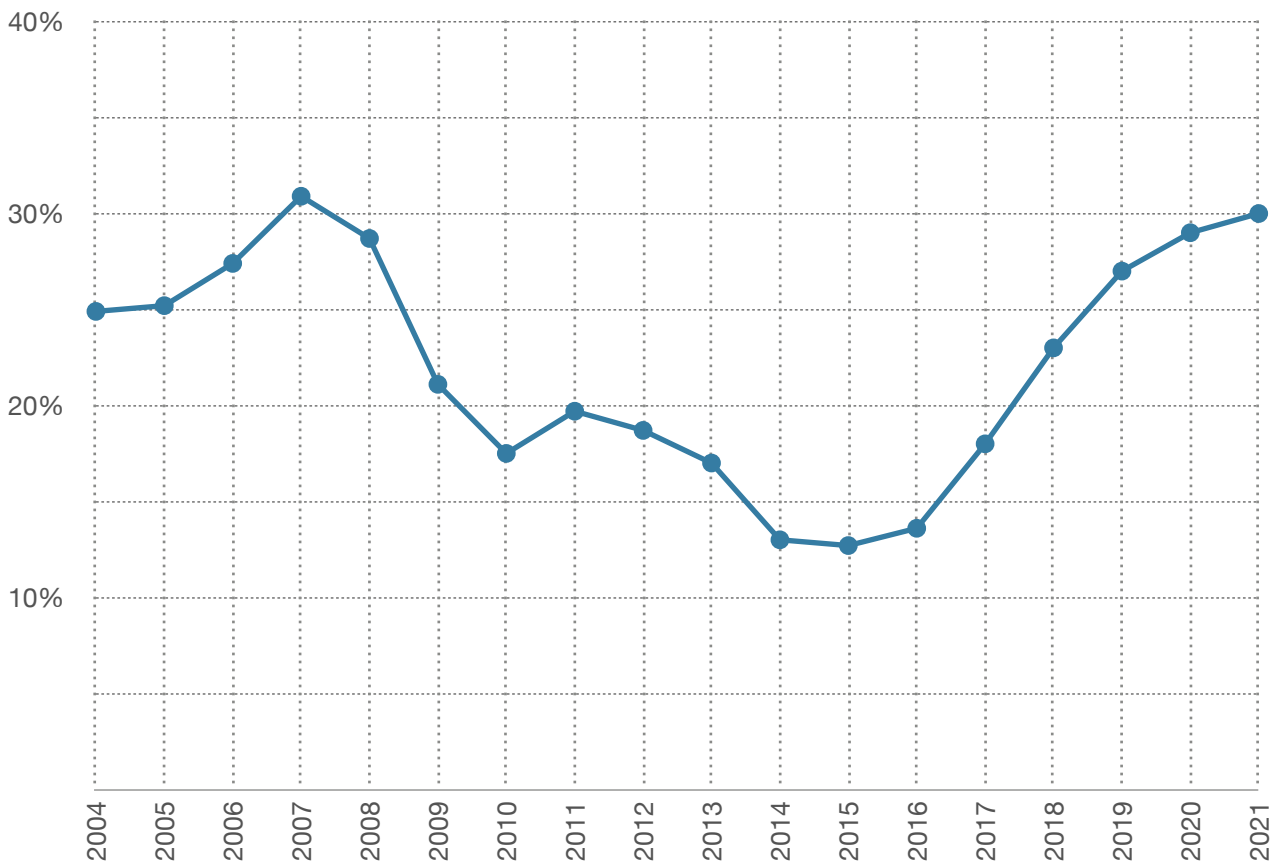
Внутрішній ринок

Зниження податкового навантаження призведе до різкого покращення прибутковості бізнесу в країні. Як доводить досвід 2016 року (зниження ЄСВ), частину прибутку буде перерозподілено на збільшення доходів найманих працівників та зростання їхніх зарплат. Ще одним джерелом зростання номінальних зарплат є зниження оподаткування зарплат співробітників, що за перший рік запуску реформи призведе до додаткового 15% зростання їхніх доходів. В умовах оподаткування доходів громадян за ставкою 4%, відбудеться різкий перехід більшості зарплат у легальну площину. Виплата зарплат у вигляді кешу збережеться в «нелегальній» частині економіки для внутрішніх розрахунків, але її рівень буде зменшуватись пропорційно скороченню об'єму тіньової економіки.

Генеруючи прибуток, економіка перейде в інвестиційну фазу зростання. Як доводить статистика 2004-2016 років, прибуток підприємств є головним інвестиційним ресурсом. В цей період 55-75% капітальних інвестицій відбувалися за рахунок прибутку. При цьому інвестиції будуть направлені не тільки в основні засоби і нематеріальні активи, а й в людський капітал. За оцінками Амелін Груп, інвестиційний характер розвитку економіки може генерувати попит на робочу силу до 500 тисяч робочих місць на рік. Це буде сприяти збільшенню конкуренції на ринку праці і, відповідно, зростанню середньої зарплати в країні.

Капітальні інвестиції, з урахуванням надходження іноземних інвестицій, можуть повернутися на рівень 2007 року – 30% ВВП.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ У СПІВВІДНОШЕННІ ДО ВВП, %

Цінова політика

Наведенні розрахунки свідчать, що навіть ланцюжки з низькою часткою доданої вартості покращать загальну прибутковість ланцюжка. В той же час, очевидно, що при запуску системи відбудеться корекція цін. На низькомаржинальних перерозподілах буде зафіксовано збільшення націнки. На високомаржинальних та конкурентних ринках навпаки, можливе падіння цін. Однак, з урахуванням збільшення купівельної здатності населення, ймовірність зниження загального рівня цін малоімовірна, що безумовно буде сприяти збільшенню прибутковості від заняття підприємницькою діяльністю.

Зростання ВВП

Зростання ВВП буде формуватися на двох базових факторах:

- мінімізація рівня тіньової економіки;
- зростання інвестицій в економіку.

Як доводить аналіз проведений по 20 основним країнам за досить довгий період, зростання ВВП залежить від рівня інвестицій. Для країн, що розвиваються, 3-4% приросту інвестицій здатні давати 1% приросту ВВП. В Україні - 3,3%.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЗРОСТАННЯ ВВП ВІД ІНВЕСТИЦІЙ

	Середня норма накопичення, % ВВП		Средньорічний приріст ВВП, %		Співвідношення значень накопичення і приросту ВВП	
	2000-2008	2009-2014 (2010-2014)	2000-2008	2009-2014 (2010-2014)	2000-2008	2009-2014 (2010-2014)
США	22	19 (19)	2.3	1.4 (2.2)	9.6	14 (8.6)
Японія	23	21 (21)	1.2	0.3 (1.5)	18.8	73 (14)
Німеччина	21	19 (19)	1.5	0.7 (2.0)	13.3	28 (10)
Франція	22	22 (22)	1.9	0.3 (1.0)	11.9	67 (22)
Великобританія	19	16 (17)	2.6	0.7 (1.7)	7.1	25 (10)
Польща	21	21 (21)	4.0	3.0 (3.0)	5.3	6.9 (6.8)
Румунія	25	26 (26)	6.1	-0.04 (1.4)	4.1	< 0 (18)
Туреччина	19	20 (21)	4.6	3.6 (5.4)	4.2	5.5 (3.8)
Бразилія	19	21 (21)	3.7	2.6 (3.2)	5.0	7.9 (6.6)
Китай	40	48 (48)	10.4	8.6 (8.5)	3.9	5.5 (5.6)
Індія	31	35 (35)	6.7	7.4 (7.2)	4.5	4.8 (4.9)
Росія	21	21 (22)	6.9	1.0 (2.8)	3.1	22 (7.9)
Україна	23	19 (20)	6.9	-2.9 (-0.3)	3.3	< 0 (<0)

Виходячи з вище наведеного аналізу, зростання інвестицій здатне спровокувати зростання економіки на 6-8-10 відсотків ВВП на рік. З іншого боку, зменшення рівня тіньової економіки буде також збільшувати офіційне зростання економіки.

Зростання ВВП змодельоване згідно двох базових сценаріїв:

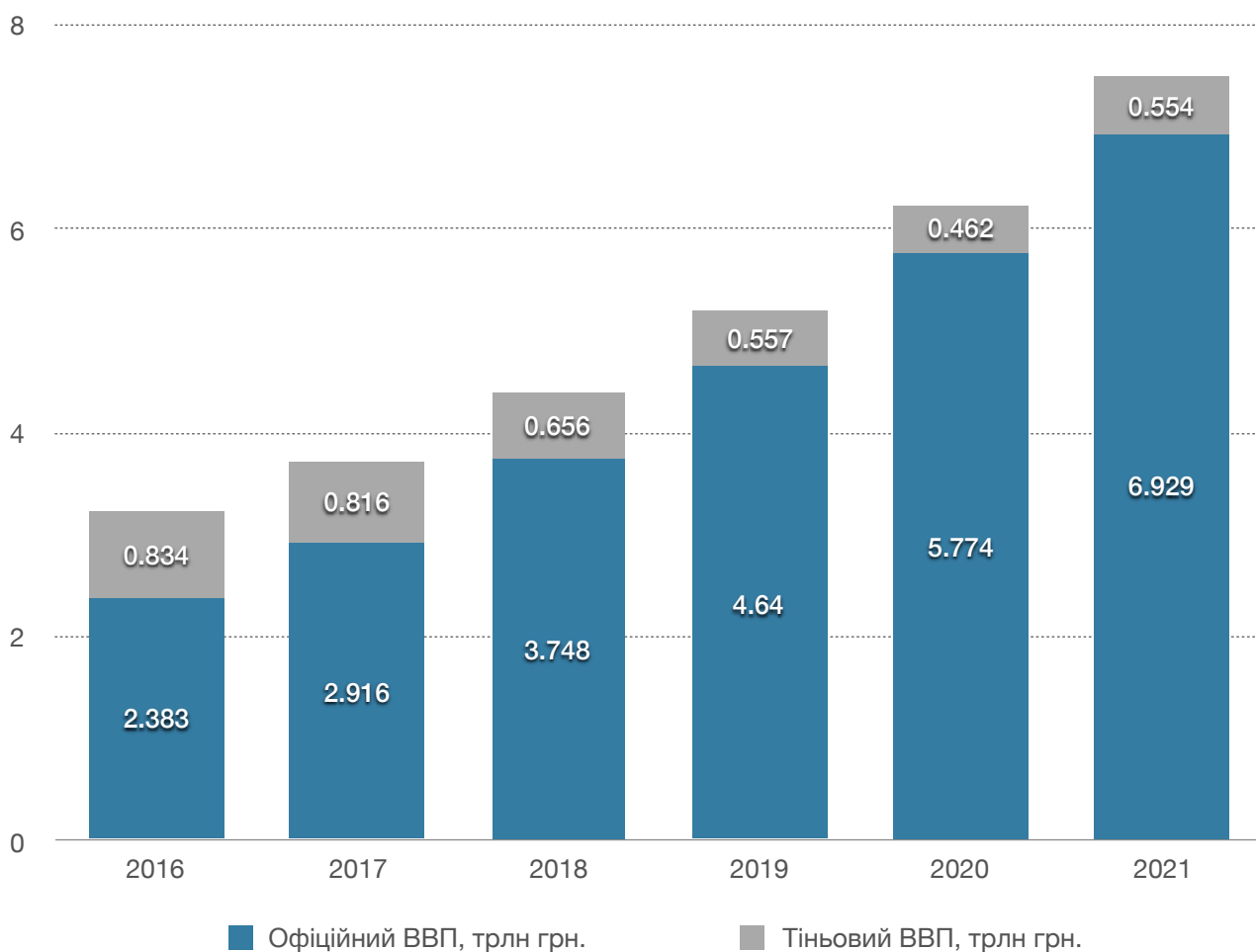
1. Інфляція на рівні 10% на рік.
2. Згасаюча інфляція.

Сценарій 1:

ВВП (СЦЕНАРІЙ 1: ІНФЛЯЦІЯ 10%)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ВВП офіційний, трлн грн.	2.383	2.916	3.748	4.640	5.774	6.929
Тіньовий ВВП	35%	28%	17.5%	12%	8%	8%
Тіньовий ВВП, трлн грн.	0.834	0.816	0.656	0.557	0.462	0.554
Підсумковий ВВП (офіц. + тіньов.), трлн грн.	3.217	3.732	4.404	5.197	6.236	7.483
Зростання ВВП	2.2%	6.0%	8.0%	8.0%	10.0%	10.0%
Індекс інфляції	12.4%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%	10.0%
Зростання ВВП (офіц. з урахуванням тіньов. екон-ки)		12.34%	18.54%	13.79%	14.44%	10.00%

ВВП (СЦЕНАРІЙ 1: ІНФЛЯЦІЯ 10%)

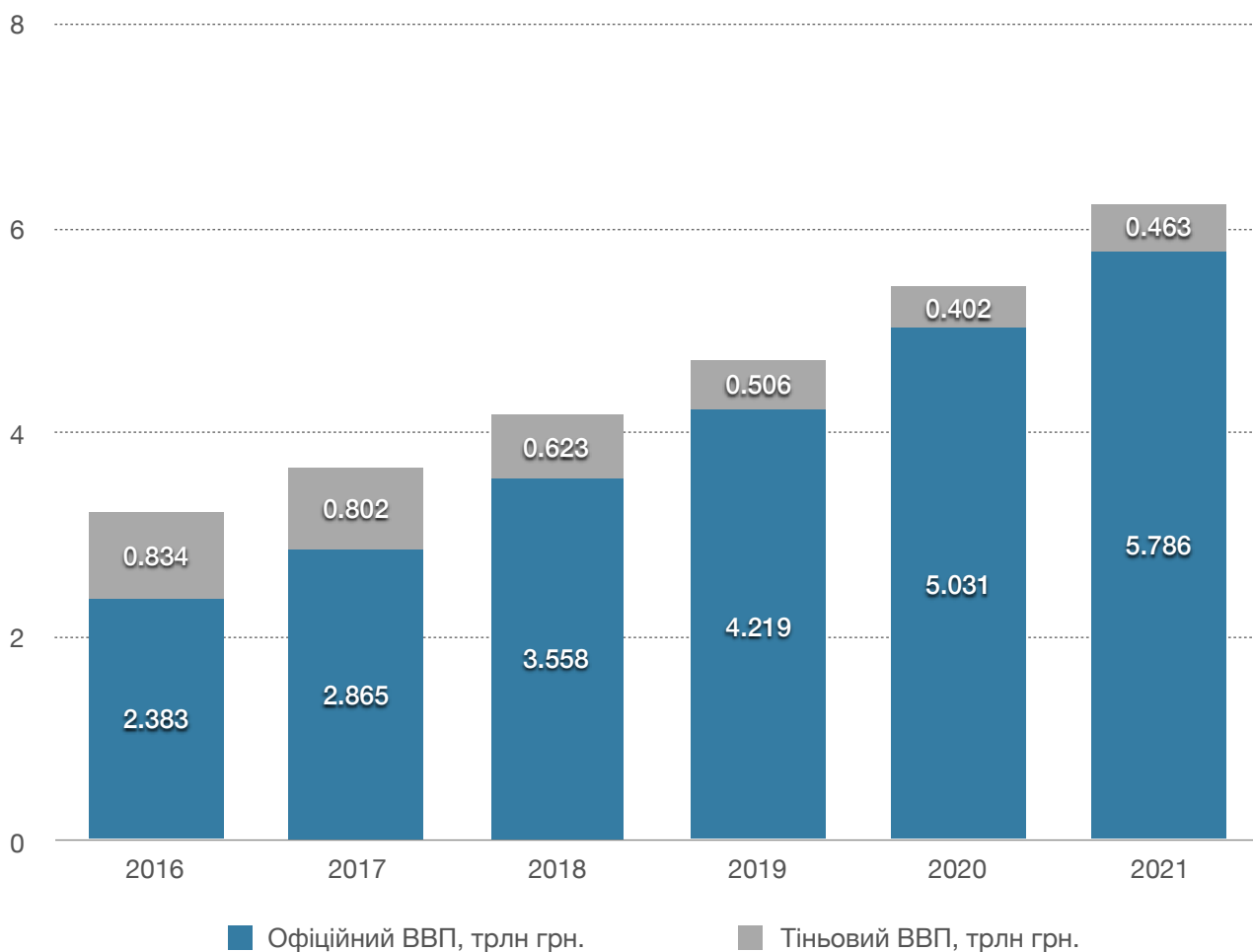

Сценарій 2:

ВВП (СЦЕНАРІЙ 2: ЗМІЦНЕННЯ КУРСУ ТА ЗГАСАННЯ ІНФЛЯЦІЇ)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ВВП офіційний, трлн грн.	2.383	2.865	3.558	4.219	5.031	5.786
Тіньовий ВВП	35%	28%	17.5%	12%	8%	8%
Тіньовий ВВП, трлн грн.	0.834	0.802	0.623	0.506	0.402	0.463
Підсумковий ВВП (офіц. + тіньов.), трлн грн.	3.217	3.668	4.181	4.725	5.434	6.249
Зростання ВВП	2.2%	6.0%	8.0%	8.0%	10.0%	10.0%
Індекс інфляції	12.4%	8.0%	6.0%	5.0%	5.0%	5.0%
Зростання ВВП (офіц. з урахуванням тіньов. екон-ки)		12.23%	18.19%	13.55%	14.26%	10.00%

ВВП (СЦЕНАРІЙ 2: ЗМІЦНЕННЯ КУРСУ І ЗГАСАННЯ ІНФЛЯЦІЇ)

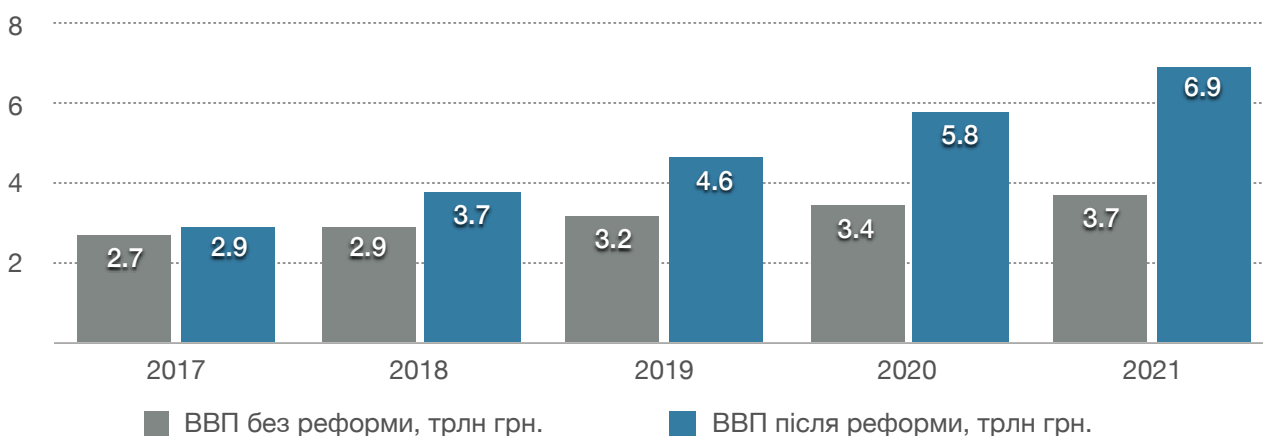
Виходячи із зробленої оцінки, отримуємо наступні офіційні показники зростання економіки України:

1. Номінальний ВВП країни через 4 роки після запуску реформи перевищить **200 млрд доларів**.
2. Офіційне зростання ВВП складатиме 14-18%. Це однозначно дозволить Україні зайняти **перше місце у світовому рейтингу зростання ВВП** на декілька років, що є додатковим стимулом для інвестування в Україну.

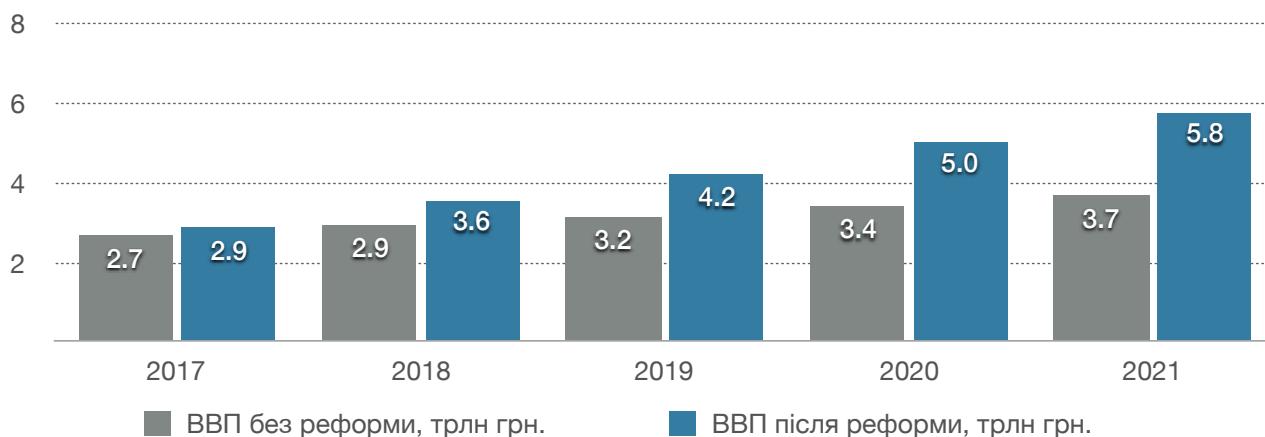
Такий показник зростання економіки дозволить не тільки перевищити рівень життя громадян до 2014 року, а й дасть змогу забезпечити в подальшому стійке зростання економіки. В умовах стримання інфляції на рівні 5% на рік, зростанні ВВП 10% на рік та стабільній валюті, економіка здатна подвоювати доларовий ВВП за 5 років.

Якщо реформу не буде проведено, то показники зростання будуть значно скромніші, а рівень тіньової економіки навряд чи зменшиться, не зважаючи на впроваджувані кроки з детінізації бізнесу.

ВВП УКРАЇНИ — СЦЕНАРІЙ 1

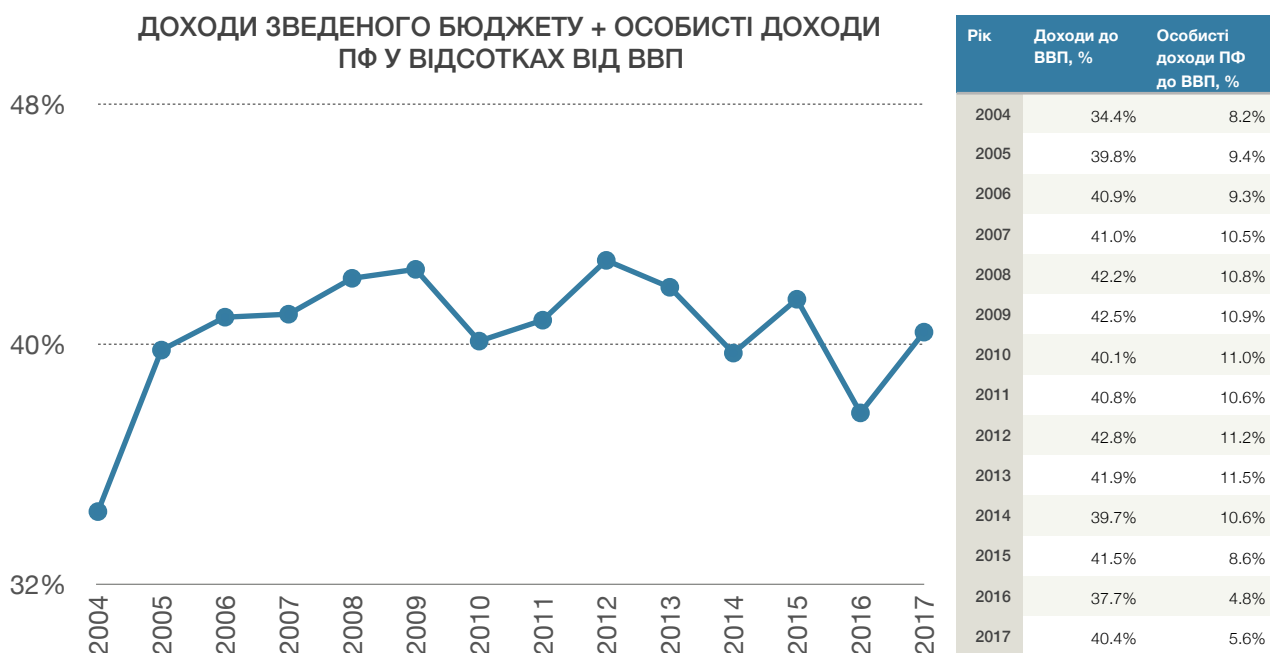

ВВП УКРАЇНИ — СЦЕНАРІЙ 2

Доходи існуючої податкової системи

Як доводить статистика останніх років, податкове навантаження в Україні складає близько 40% ВВП. В 2017 році податки знову було збільшено за рахунок відміни пільг та розширення податкової бази.

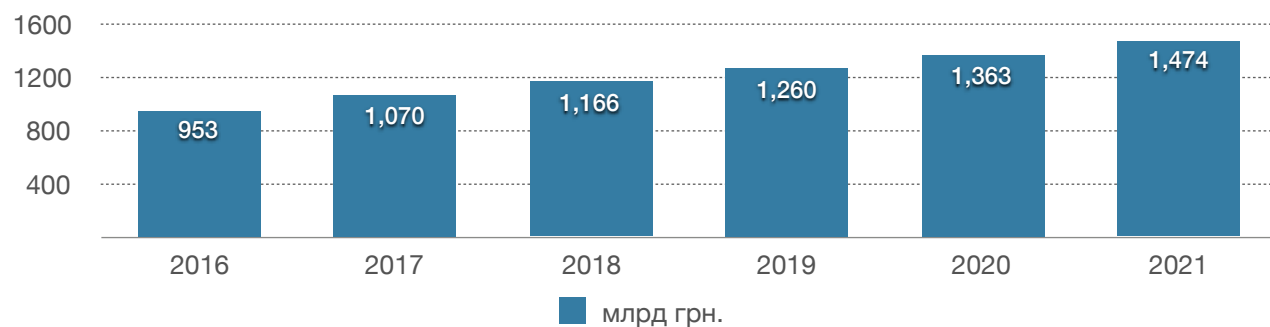

Виходячи з цього аналізу розраховано доходи держави при навантаженні на економіку 40% ВВП. До 2020 року доходи держави вийдуть на рівень 1,36 трлн гривень.

ПЛАНОВІ ДОХОДИ ДЕРЖАВИ БЕЗ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМИ

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ВВП, млрд грн.	2383	2675	2915	3150	3407	3684
Доходи держави, %	40	40	40	40	40	40
Доходи держави, млрд грн.	953	1070	1166	1260	1363	1474

ПЛАНОВІ ДОХОДИ ДЕРЖАВИ БЕЗ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМИ

Доходи нової податкової системи

Для прогнозування застосування нової податкової політики було розраховано доходи бюджету на існуючих показниках економіки в 2016 році. Для оцінки доходів було використано дані Укрстата, Платіжного балансу НБУ, Казначейства та інших джерел. Розрахунки довели, що доходи від запропонованої податкової системи складатимуть 29,5% ВВП.

РОЗРАХУНОК ДОХОДІВ ЗГІДНО ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІКИ 2016 Р.

Показник доходів	База, млрд грн.	Ставка податку, %	Дохід, млрд грн.
ВВП офіційний - 2383.2 млрд грн.			
Курс UAH/USD - 25.5			
Внутрішній товарообіг, у т.ч.:	5,000.0		192.0
Продажі бюджету	200.0	0	0.0
Покупки населенням	1,400.0	4	56.0
Послуги Бізнес-Бізнес	400.0	4	16.0
Товари Бізнес-Бізнес	3,000.0	4	120.0
Виплата ЗП і доходу (без бюджету)	900.0	4	36.0
Експорт товарів-послуг	1,171.0	0	0.0
Імпорт товарів-послуг	1,289.0	10	128.9
Іноземні інвестиції, в т.ч.:	82.0		4.8
Інвестиційний імпорт	25.0	10	2.5
Інвестиційне споживання	57.0	4	2.3
Перерахування приватних осіб в Україну	105.0	4	4.2
Зняття готівки	1,038.0	10	103.8
Виведення інвестиційного доходу	131.0	10	13.1
Інші доходи, в т.ч.:			221.0
Акциз			89.0
Рента			46.0
Доходи НБУ			38.0
Доходи бюджетних організацій			48.0
Всього доходів, млрд грн.			703.7
Доходи до ВВП, %			29.53%

Доходи держави на п'ятирічну перспективу

Було виконано розрахунки доходів держави для двох базових сценаріїв розвитку:

1. Інфляція 10% і фіксація курсу національної валюти;
2. Згасання інфляції з поступовим зміцненням курсу.

Розрахунок виконано виходячи з раніше озвучених оцінок зростання ВВП і розвитку економіки, а також додаткових застосованих методів оцінки:

- Імпорт, експорт та внутрішній товарообіг зростають пропорційно зростанню ВВП.
- Виведення капіталу та особисті перекази грошових коштів в Україну залишено на рівні 2016 року.
- Доходи від акцизу збільшуються пропорційно зростанню ВВП.
- Доходи НБУ, доходи від ренти, доходи бюджетних організацій поступово скорочуються у співвідношенні до ВВП.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ - СЦЕНАРІЙ 1: КУРС ФІКСОВАНИЙ, ІНФЛЯЦІЯ 10%

Показник доходів (млрд грн.)	База	2016	База	2017	База	2018	База	2019	База	2020	База	2021
ВВП офіційний		2,383		2,916		3,747		4,640		5,773		6,929
ВВП тіньовий		834		816		656		556		462		554
ВВП підсумковий		3,217		3,732		4,403		5,196		6,235		7,483
Курс грн/usd	25.5		27.0		27.0		27.0		27.0		27.0	
Внутрішній товарообіг, в т.ч.:	5,000	192	6,118	236	7,861	305	9,735	379	12,112	473	14,537	569
Продажі бюджету	200	0	220	0	242	0	266	0	293	0	322	0
Покупки населенням	1,400	56	1,738	70	2,274	91	2,849	114	3,583	143	4,330	173
Послуги Бізнес-Бізнес	400	16	489	20	629	25	779	31	969	39	1,163	47
Товари Бізнес-Бізнес	3,000	120	3,671	147	4,717	189	5,841	234	7,267	291	8,722	349
Виплата ЗП і доходу (без бюджету)	900	36	1,188	48	1,669	67	2,183	87	2,851	114	3,525	141
Експорт товарів-послуг	1,171	0	1,438	0	1,697	0	2,002	0	2,403	0	2,884	0
Імпорт товарів послуг	1,289	129	1,583	158	1,867	187	2,204	220	2,644	264	3,174	317
Іноземні інвестиції, в т.ч.:	82	5	216	13	324	19	378	22	405	23	405	23
Інвестиційний імпорт	24	2	65	6	97	10	113	11	122	12	122	12
Інвестиційне споживання	57	2	151	6	227	9	265	11	284	11	284	11
Перерахування приватних осіб в Україну	105	4	111	4	111	4	111	4	111	4	111	4
Зняття готівки	1,038	104	600	60	600	60	600	60	600	60	600	60
Вивід інвестиційного доходу	131	13	131	13	131	13	131	13	131	13	131	13
Інші доходи, в т.ч.:		221		277		341		404		479		554
Акциз	-	89	4 % ВВП	117	4 % ВВП	150	4 % ВВП	186	4 % ВВП	231	4 % ВВП	277
Рента	-	46	2 % ВВП	58	1.9 % ВВП	71	1.8 % ВВП	84	1.7 % ВВП	98	1.6 % ВВП	111
Доходи НБУ	-	38	1.5 % ВВП	44	1.2 % ВВП	46	0.9 % ВВП	40	0.6 % ВВП	35	0.4 % ВВП	30
Доходи бюджетних організацій	-	48	2 % ВВП	58	1.8 % ВВП	67	1.6 % ВВП	74	1.4 % ВВП	81	1.3 % ВВП	90
Всього, млрд грн.		704		809		989		1,169		1,397		1,636
Доходи до ВВП, %		29.53%		27.74%		26.39%		24.20%		24.79%		23.61%

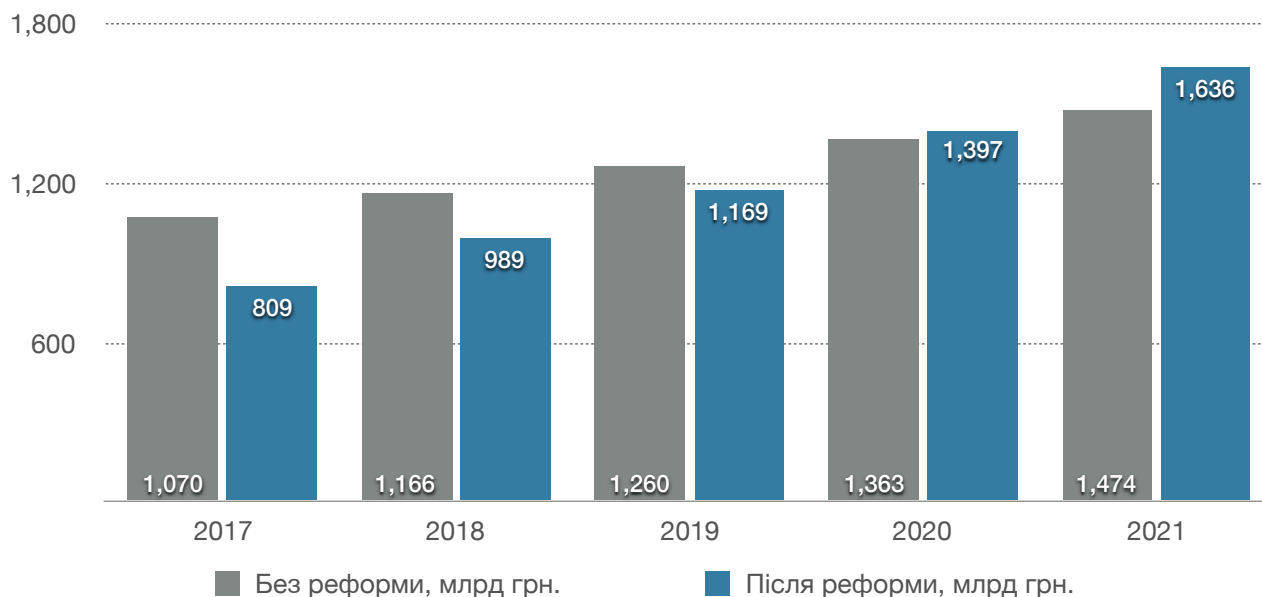
ДОХОДИ БЮДЖЕТУ - СЦЕНАРІЙ 2: ЗМІЦНЕННЯ КУРСУ, ЗГАСАННЯ ІНФЛЯЦІЇ

Показник доходів (млрд грн.)	База	2016	База	2017	База	2018	База	2019	База	2020	База	2021
ВВП офіційний		2,383		2,865		3,558		4,219		5,031		5,786
ВВП тіньовий		834		802		623		506		402		463
ВВП підсумковий		3,217		3,667		4,181		4,725		5,433		6,249
Курс грн/usd	25.5		26.5		26.0		25.5		25.0		24.5	
Внутрішній товарообіг, в т.ч.:	5,000	192	6,011	232	7,465	289	8,852	343	10,555	410	12,139	473
Продажі бюджету	200	0	220	0	242	0	266	0	293	0	322	0
Покупки населенням	1,400	56	1,703	68	2,147	86	2,566	103	3,085	123	3,562	142
Послуги Бізнес-Бізнес	400	16	481	19	597	24	708	28	844	34	971	39
Товари Бізнес-Бізнес	3,000	120	3,606	144	4,479	179	5,311	212	6,333	253	7,283	291
Виплата ЗП і доходу (без бюджету)	900	36	1,153	46	1,542	62	1,901	76	2,353	94	2,757	110
Експорт товарів-послуг	1,171	0	1,387		1,551	0	1,720	0	1,938	0	2,185	0
Імпорт товарів послуг	1,289	129	1,526	153	1,708	171	1,893	189	2,134	213	2,405	240
Іноземні інвестиції, в т.ч.:	82	5	212	12	312	18	357	21	375	22	368	21
Інвестиційний імпорт	24	2	64	6	94	9	107	11	113	11	110	11
Інвестиційне споживання	57	2	148	6	218	9	250	10	263	11	257	10
Перерахування приватних осіб в Україну	105	4	109	4	107	4	105	4	103	4	100	4
Зняття готівки	1,038	104	600	60	600	60	600	60	600	60	600	60
Виведення інвестиційного доходу	131	13	131	13	131	13	131	13	131	13	131	13
Інші доходи, в т.ч.:		221		272		324		367		418		463
Акциз	-	89	4 % ВВП	115	4 % ВВП	142	4 % ВВП	169	4 % ВВП	201	4 % ВВП	231
Рента	-	46	2 % ВВП	57	1.9 % ВВП	68	1.8 % ВВП	76	1.7 % ВВП	86	1.6 % ВВП	93
Доходи НБУ	-	38	1.5 % ВВП	44	1.3 % ВВП	46	0.9 % ВВП	40	0.7 % ВВП	35	0.5 % ВВП	30
Доходи бюджетних організацій	-	48	2 % ВВП	57	1.8 % ВВП	64	1.6 % ВВП	68	1.4 % ВВП	70	1.3 % ВВП	75
Всього, млрд грн.		704		793		937		1,059		1,209		1,351
Доходи до ВВП, %		29.53%		27.69%		26.33%		25.10%		24.03%		23.35%

Розрахунок доводить, що зменшення рівня тіньової економіки непропорційно збільшує доходи бюджетів. Спостерігається зниження рівня податкового навантаження в обох сценаріях з 29,5 до 24% ВВП.

Незважаючи на таке низьке податкове навантаження, за рахунок зростання ВВП та ефективного виведення нелегальної економіки із тіні, доходи бюджету вже через 4-5 років перевищать доходи бюджету без проведення реформи.

ДОХОДИ ЗВЕДЕННОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ (СЦЕНАРІЙ: ІНФЛЯЦІЯ 10%)

Оцінка компенсаторів скорочення доходів

В якості компенсаторів втрат бюджету держава може використовувати доходи від приватизації державних підприємств, а також доходи від розпродажу пулу сільськогосподарських земель, що знаходяться в державній власності. За оцінками міністерства економічного розвитку, вартість активів державних підприємств – 1,35 трлн гривень, а державний земельний пул – 11 млн гектарів. За оцінками економістів IMF-GROUP, в разі відкриття ринку землі, її базова вартість складатиме 1100 доларів за гектар, зі зростанням не менше 20% на рік.

РОЗРАХУНОК ДОХОДІВ ВІД ПРОДАЖУ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ

	База, млн га	1 рік, млрд грн.	База, млн га	2 рік, млрд грн.	База, млн га	3 рік, млрд грн.	База, млн га	4 рік, млрд грн.	База, млн га	5 рік, млрд грн.
Продаж держпідприємств		25		33		42		55		71
Продаж держ. земель (11 млн га)	2	59	2	71	2	86	2	103	2	123
Доходи від приватизації		84		104		128		158		194

Таким чином, доходи від розпродажу державних земель сільськогосподарського призначення і власності можуть слугувати додатковим джерелом доходів на рівні 2,5-3% ВВП, в залежності від швидкості розпродажу державних активів.

Скорочення податків у витратах

Як відомо, у нинішній час видаткова частина бюджету базується на включенні у видатки бюджету податків на видатки. Тому, ефективний спосіб скорочення видатків бюджету полягає у ліквідації нарахування державою податків на саму себе.

Було проведено оцінку розмірів державних видатків при анулюванні податків, які сьогодні є у складі цих видатків. У видатках ліквідується ЄСВ, ПДФО, Військовий збір, ПДВ.

ПОРІВНЯННЯ РОЗМІРІВ ДЕРЖВИДАТКІВ У 2016 Р. З ПОДАТКАМИ І БЕЗ ПОДАТКІВ

Функції держави	Видатки з податками, мрд грн.	% ВВП	Видатки без податків, мрд грн.	% ВВП
ВВП офіційний	2383.2	100.00%	2383.2	100.00%
Загальнодержавні функції	134.1	5.63%	124.6	5.23%
Оборона	59.4	2.49%	44.5	1.87%
Громадський порядок, безпека та судова система	72.1	3.02%	54.0	2.27%
Економічна діяльність	66.2	2.78%	55.2	2.31%
Охорона навколишнього середовища	6.3	0.26%	4.7	0.20%
Житлово-комунальне господарство	17.5	0.74%	13.2	0.55%
Охорона здоров'я	75.4	3.16%	56.6	2.37%
Духовний та фізичний розвиток	16.9	0.71%	12.7	0.53%
Освіта	129.4	5.43%	97.1	4.07%
Соціальний захист	370.0	15.53%	370.0	15.53%
Сума видатків	947	39.75%	833	34.93%

Розрахунки довели, що за рахунок скорочення податків є можливість досягти скорочення державної видаткової частини майже на 5% ВВП.

Скорочення видаткових статей бюджету

Розглядається два базових сценарії роботи з видатками бюджету:

1. Сценарій «М'яка трансформація». Базується на збільшенні усіх поточних видатків держави на рівень інфляції. А витрати на базові функції держави – оборона, суди та суспільна безпека – щорічно збільшуються пропорційно зростанню ВВП.
2. Сценарій «Активні реформи». Базується на реалізації усіх структурних реформ державного сектора, що відображені в цьому документі. При цьому частина видаткових статей бюджету залишається без змін, але видатки по цим статтям збільшуються на розмір інфляції. Видатки другої групи статей також залишаються без змін, але збільшуються пропорційно зростанню ВВП. Третя

частина видаткових статей повністю скорочується на самому початку реформи. Видатки четвертої частини статей щорічно скорочуються при проведенні активних реформ.

СЦЕНАРІЙ: АКТИВНІ РЕФОРМИ - СТАТТІ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ, ЩО СКОРОЧУЮТЬСЯ

Функції держави	Скорочувані статті видатків	Размір витрат у 2016 році, млрд грн.
Загальнодержавні функції	Інші загальні функції державного управління	2.9
Громадський порядок, безпека і судова система	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у сфері громадського порядку.	0.1
	Інша діяльність у сфері громадського порядку, безпеки та судової системи.	3.5
Економічна діяльність	Сільське господарство.	4.6
	Паливно-енергетичний комплекс.	1.9
	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у галузях економіки.	0.8
Охорона навколишнього середовища	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у сфері охорони навколишнього середовища.	0.1
	Інша діяльність у сфері охорони навколишнього середовища	0.5
Охорона здоров'я	Спеціалізовані і стоматологічні поліклініки.	2.0
	Санаторно-курортні заклади.	1.0
	Інші заклади та заходи у сфері охорони здоров'я.	7.7
Духовний та фізичний розвиток	Клубні заклади.	2.4
	Інші заходи і заклади у галузі культури та мистецтв.	0.9
	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у сфері фізичного розвитку.	0.02
	Інша діяльність у сфері духовного і фізичного розвитку та інформації.	0.02
Освіта	Післядипломна освіта.	0.8
	Позашкільна освіта і заходи з позашкільної роботи з дітьми.	4.1
	Програми матеріального забезпечення учбових закладів.	0.3
	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у галузі освіти.	0.6
	Інші заклади і заходи у галузі освіти.	2.8
Соціальний захист	Соціальний захист у випадку непрацездатності.	10.3
	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у сфері соціального захисту.	0.02
	Інша діяльність у сфері соціального захисту.	2.7
Загальна сума видатків бюджету, котрі повністю скорочуються на старті реформ:		49.8

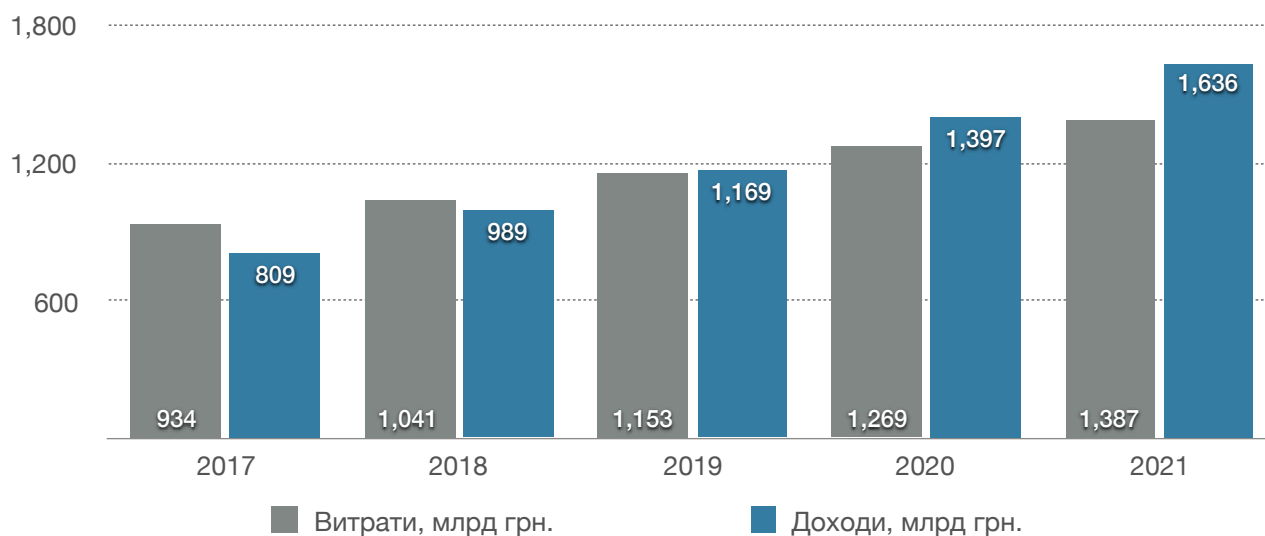
СТАТТІ ВИДАТКІВ, ЩО СКОРОЧУЮТЬСЯ В МЕЖАХ 5-ТИ РІЧНОГО ПЛАНУ АКТИВНИХ РЕФОРМ

Функції держави	Статті видатків і пояснення щодо змін сум видатків	Размір витрат в 2016 році
Загальнодержавні функції	Фундаментальні і прикладні дослідження та розробки у сфері державного управління Фінансування з бюджету припиняється. Крім фінансування IT-сервісів.	2.2
	Обслуговування боргу Рефінансування зовнішнього боргу. Скорочення державного боргу за рахунок профіциту бюджету після трьох років реформи	96.1
	Фінансування ДФС Скорочення витрат на ДФС на 3 млрд. До 1.7 млрд.	4.7
Економічна діяльність	Загальна економічна, торгова та трудова діяльність. Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	2.1
	Сільське господарство: Лісництво і мисливство Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	0.1
	Сільське господарство: Рибне господарство Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	0.1
	Інша промисловість та будівництво Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	0.5
	Зв'язок, телекомунікації та інформатика Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	0.3
	Інші галузі економіки Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	5.4
	Інша економічна діяльність Фінансування з бюджету поступово припиняється за рахунок приватизації.	14.9
Освіта	Вища освіта. Професійно-технічна освіта. Фінансування з бюджету скорочується на 20% щороку без індексації інфляції за рахунок: зменшення кількості студентів, що навчаються за рахунок бюджету; приватизації державних учбових закладів.	31.0
Соціальний захист	Соціальний захист сім'ї, дітей та молоді Верифікація отримувачів.Перехід на систему єдиного соціального стандарту. Скорочення кількості отримувачів за рахунок зростання добробуту громадян.	40.7
	Допомога у вирішенні питання житла (в тому числі, субсидії на комунальні послуги) Верифікація отримувачів.Перехід на систему єдиного соціального стандарту. Скорочення кількості отримувачів за рахунок зростання добробуту громадян.	41.6
	Соціальний захист ветеранів війни і праці. Соціальний захист за безробіттям. Соціальний захист інших категорій населення. Верифікація отримувачів.Перехід на систему єдиного соціального стандарту. Скорочення кількості отримувачів за рахунок зростання добробуту громадян.	15.4

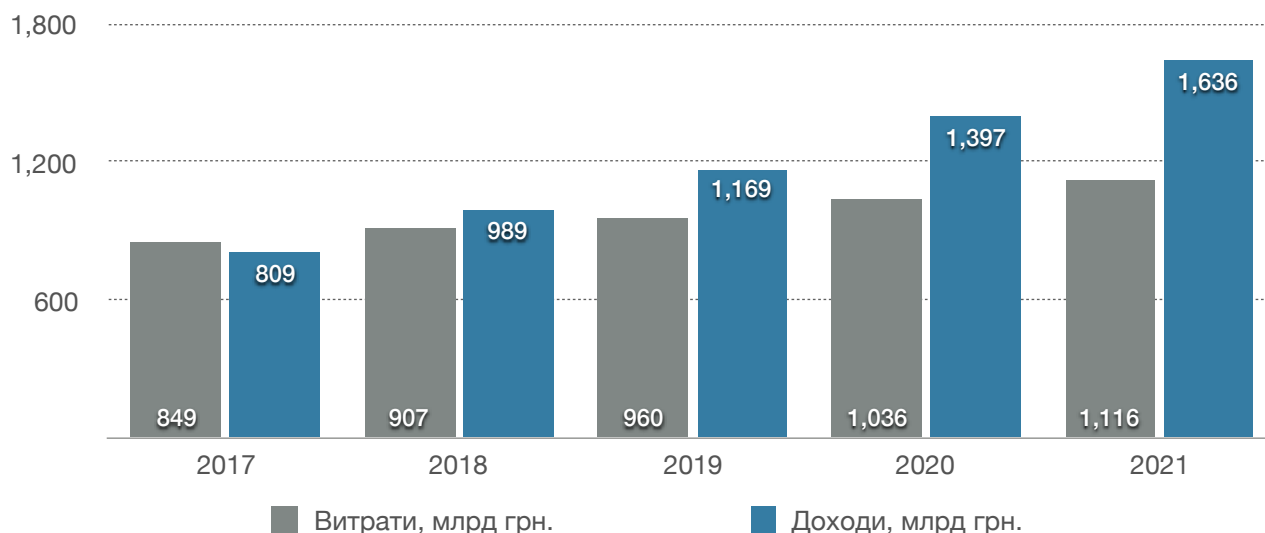
Зведений бюджет України в 5-ти річній перспективі

Моделювання державних видатків в 5-ти річній перспективі доводить, що в разі жорсткого контролю державних видатків і ліквідації частини державних функцій, є можливість вже на 2-ому році реформи перейти до профіцитного бюджету.

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ ЗА СЦЕНАРІЄМ 1: “М'ЯКА ТРАНСФОРМАЦІЯ”

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ ЗА СЦЕНАРІЄМ 2: “АКТИВНІ РЕФОРМИ”

Отриманий профіцит бюджету планується використати для погашення внутрішніх боргів та надто коштовних у обслуговуванні зовнішніх боргів, а також для додаткового збільшення фінансування збройних сил, правоохоронних органів та судової системи. У подальшому можливий розгляд питання щодо подальшого зменшення податкового навантаження.

ПРОГНОЗ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ (НОМІНАЛЬНИЙ) – М'ЯКА ТРАНСФОРМАЦІЯ

	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
	У мільярдах гривень					
Доходи						
Внутрішній товарообіг і доходи населення	294	385	481	603	725	2,488
Імпорт і виведення з банківської системи	238	270	305	350	403	1,564
Акцизи	117	150	186	231	277	960
Рента	58	71	84	98	111	422
Доходи бюджетних організацій і НБУ	102	113	114	116	120	566
Загалом доходи	809	989	1,169	1,397	1,636	6,001
Податкові надходження	707	876	1,055	1,281	1,516	5,435
Неподаткові надходження	102	113	114	116	120	566
Видатки						
Загальнодержавні видатки	143	151	153	143	126	716
у т.ч Обслуговування боргів	112	116	115	101	80	524
Оборона	54	70	87	108	129	448
Громадський порядок, безпека і суди	66	84	103	126	150	529
Економічна діяльність	61	67	73	81	89	370
Охорона навколишнього середовища	5	6	6	7	8	32
Житлово-комунальне господарство	14	16	18	19	21	88
Охорона здоров'я	62	68	75	83	91	380
Духовний та фізичний розвиток	14	15	17	19	20	85
Освіта	107	117	129	142	156	652
Соціальний захист	407	448	493	542	596	2,485
у т.ч Пенсійне забезпечення	285	314	345	380	418	1,741
Загалом видатки	934	1,041	1,153	1,269	1,387	5,785
Бюджетні видатки	934	1,041	1,153	1,269	1,387	5,785
Позабюджетні видатки	-	-	-	-	-	-
Дефіцит (-) або профіцит	-125	-52	16	128	249	215
Дефіцит (-) або профіцит бюджету	-125	-52	16	128	249	215
Позабюджетний дефіцит (-) або профіцит	-	-	-	-	-	-
Державний борг	2,055	2,107	2,091	1,963	1,715	-
Валовий внутрішній продукт (ВВП)	2,916	3,747	4,640	5,773	6,929	24,005
Курс UAH/USD	27.0	27.0	27.0	27.0	27.0	27.0

ПРОГНОЗ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ (У ВІДСОТКАХ ВІД ВВП) – М'ЯКА ТРАНСФОРМАЦІЯ

	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
	У відсотках від валового внутрішнього продукту					
Доходи						
Внутрішній товарообіг і доходи населення	10.1	10.3	10.4	10.4	10.5	10.4
Імпорт і виведення з банківської системи	8.2	7.2	6.6	6.1	5.8	6.5
Акцизи	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Рента	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.8
Доходи бюджетних організацій і НБУ	3.5	3.0	2.5	2.0	1.7	2.4
Загалом доходи	27.7	26.4	25.2	24.2	23.6	25.0
Податкові надходження	24.2	23.4	22.7	22.2	21.9	22.6
Неподаткові надходження	3.5	3.0	2.5	2.0	1.7	2.4
Видатки						
Загальнодержавні видатки	4.9	4.0	3.3	2.5	1.8	3.0
у т.ч Обслуговування боргів	3.8	3.1	2.5	1.7	1.2	2.2
Оборона	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9
Громадський порядок, безпека і суди	2.2	2.2	2.2	2.2	2.2	2.2
Економічна діяльність	2.1	1.8	1.6	1.4	1.3	1.5
Охорона навколишнього середовища	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
Житлово-комунальне господарство	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4
Охорона здоров'я	2.1	1.8	1.6	1.4	1.3	1.6
Духовний та фізичний розвиток	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4
Освіта	3.7	3.1	2.8	2.5	2.3	2.7
Соціальний захист	14.0	12.0	10.6	9.4	8.6	10.4
у т.ч Пенсійне забезпечення	9.8	8.4	7.4	6.6	6.0	7.3
Загалом видатки	32.0	27.8	24.8	22.0	20.0	24.1
Бюджетні видатки	32.0	27.8	24.8	22.0	20.0	24.1
Позабюджетні видатки	-	-	-	-	-	-
Дефіцит (-) або профіцит	-4.3	-1.4	0.3	2.2	3.6	0.9
Дефіцит (-) або профіцит бюджету	-4.3	-1.4	0.3	2.2	3.6	0.9
Позабюджетний дефіцит (-) або профіцит	-	-	-	-	-	-
Державний борг	70.5	56.2	45.1	34.0	24.8	-

ПРОГНОЗ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ (НОМІНАЛЬНИЙ) - АКТИВНІ РЕФОРМИ

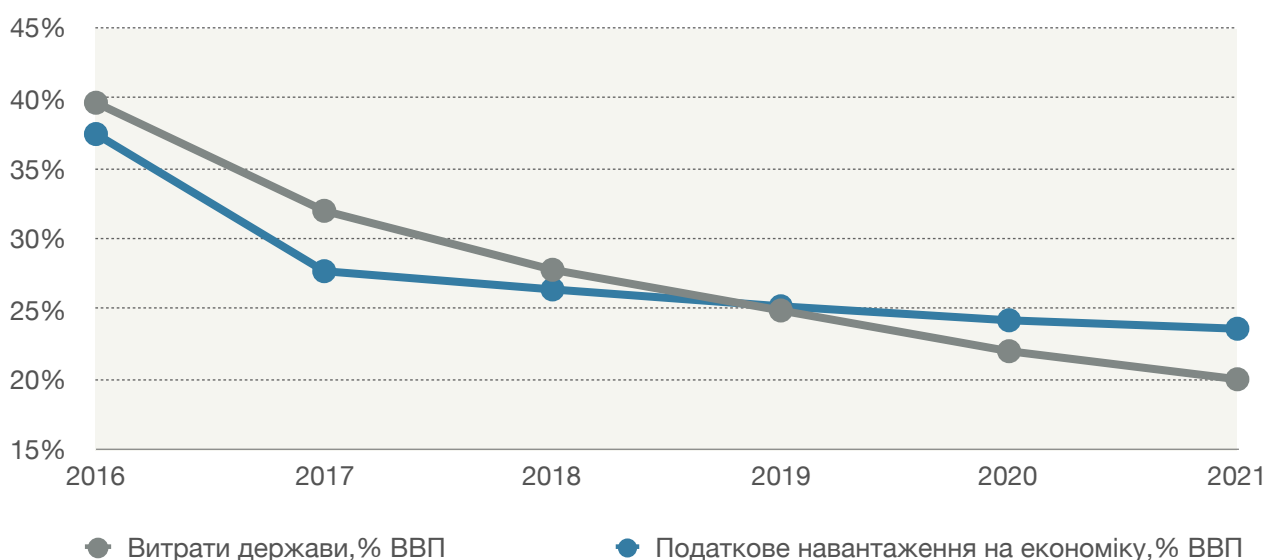
	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
	У мільярдах гривень					
Доходи						
Внутрішній товарообіг і доходи населення	294	385	481	603	725	2,488
Імпорт і виведення з банківської системи	238	270	305	350	403	1,564
Акцизи	117	150	186	231	277	960
Рента	58	71	84	98	111	422
Доходи бюджетних організацій і НБУ	102	113	114	116	120	566
Загалом доходи	809	989	1,169	1,397	1,636	6,001
Податкові надходження	707	876	1,055	1,281	1,516	5,435
Неподаткові надходження	102	113	114	116	120	566
Видатки						
Загальнодержавні видатки	127	120	102	90	73	512
у т.ч Обслуговування боргів	105	95	75	60	40	375
Оборона	54	70	87	108	129	448
Громадський порядок, безпека і суди	62	79	98	122	147	508
Економічна діяльність	48	44	38	36	36	201
Охорона навколишнього середовища	5	5	6	6	7	29
Житлово-комунальне господарство	14	16	18	19	21	88
Охорона здоров'я	51	56	61	67	74	308
Духовний та фізичний розвиток	10	11	12	14	15	63
Освіта	94	94	95	97	99	479
Соціальний захист	383	412	443	477	515	2,230
у т.ч Пенсійне забезпечення	285	314	345	380	418	1,741
Загалом видатки	849	907	960	1,036	1,116	4,868
Бюджетні видатки	849	907	960	1,036	1,116	4,868
Позабюджетні видатки	-	-	-	-	-	-
Дефіцит (-) або профіцит	-40	82	210	361	520	1,133
Дефіцит (-) або профіцит бюджету	-40	82	210	361	520	1,133
Позабюджетний дефіцит (-) або профіцит	-	-	-	-	-	-
Державний борг	1,970	1,888	1,678	1,317	797	-
Валовий внутрішній продукт (ВВП)	2,916	3,747	4,640	5,773	6,929	24,005
Курс UAH/USD	27.0	27.0	27.0	27.0	27.0	27.0

ПРОГНОЗ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ (У ВІДСОТКАХ ДО ВВП) - АКТИВНІ РЕФОРМИ

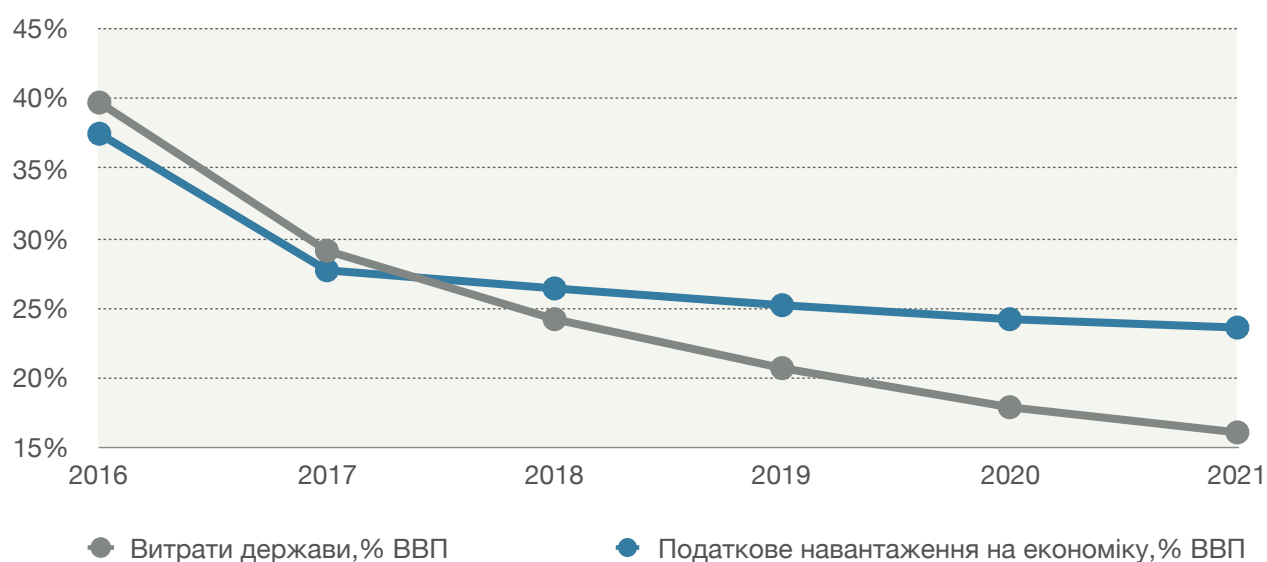
	2017	2018	2019	2020	2021	2017-2021
	У відсотках від валового внутрішнього продукту					
Доходи						
Внутрішній товарообіг і доходи населення	10.1	10.3	10.4	10.4	10.5	10.4
Імпорт і виведення з банківської системи	8.2	7.2	6.6	6.1	5.8	6.5
Акцизи	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0	4.0
Рента	2.0	1.9	1.8	1.7	1.6	1.8
Доходи бюджетних організацій і НБУ	3.5	3.0	2.5	2.0	1.7	2.4
Загалом доходи	27.7	26.4	25.2	24.2	23.6	25.0
Податкові надходження	24.2	23.4	22.7	22.2	21.9	22.6
Неподаткові надходження	3.5	3.0	2.5	2.0	1.7	2.4
Видатки						
Загальнодержавні видатки	4.4	3.2	2.2	1.6	1.1	2.1
у т.ч Обслуговування боргів	3.6	2.5	1.6	1.0	0.6	1.6
Оборона	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9
Громадський порядок, безпека і суди	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1
Економічна діяльність	1.6	1.2	0.8	0.6	0.5	0.8
Охорона навколишнього середовища	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Житлово-комунальне господарство	0.5	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4
Охорона здоров'я	1.7	1.5	1.3	1.2	1.1	1.3
Духовний та фізичний розвиток	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3
Освіта	3.2	2.5	2.0	1.7	1.4	2.0
Соціальний захист	13.1	11.0	9.5	8.3	7.4	9.3
у т.ч Пенсійне забезпечення	9.8	8.4	7.4	6.6	6.0	7.3
Загалом видатки	29.1	24.2	20.7	17.9	16.1	20.3
Бюджетні видатки	29.1	24.2	20.7	17.9	16.1	20.3
Позабюджетні видатки	-	-	-	-	-	-
Дефіцит (-) або профіцит	-1.4	2.2	4.5	6.3	7.5	4.7
Дефіцит (-) або профіцит бюджету	-1.4	2.2	4.5	6.3	7.5	4.7
Позабюджетний дефіцит (-) або профіцит	-	-	-	-	-	-
Державний борг	67.6	50.4	36.2	22.8	11.5	-

Графіки скорочення податкового навантаження на економіку та витрат держави

СКОРОЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ І ВИДАТКІВ-М'ЯКА ТРАНСФОРМАЦІЯ

СКОРОЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ І ВИДАТКІВ - АКТИВНІ РЕФОРМИ

Політика роботи з державним боргом

Робота з державним боргом — важлива частина фінансової системи держави. Протягом кризи економіки 2014-2015 років і девальвацією гривні, що послідувала за нею, істотно зросли параметри державного боргу. Станом на 01.01.2017 борг держави складався з 45 млрд доларів США зовнішніх боргів і 685 млрд гривень внутрішніх боргів. Їх обслуговування в 2016 році склало 99 млрд гривень (34 млрд гривень обслуговування зовнішніх боргів і 65 млрд гривень обслуговування внутрішніх боргів). Основна частина взятих зовнішніх кредитів, крім реструктуризованих в 2015 році комерційних боргів мають низькі ставки з обслуговування.

ДАНІ ПО ЗОВНІШНІМ КРЕДИТОРАМ І СТАВКАМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

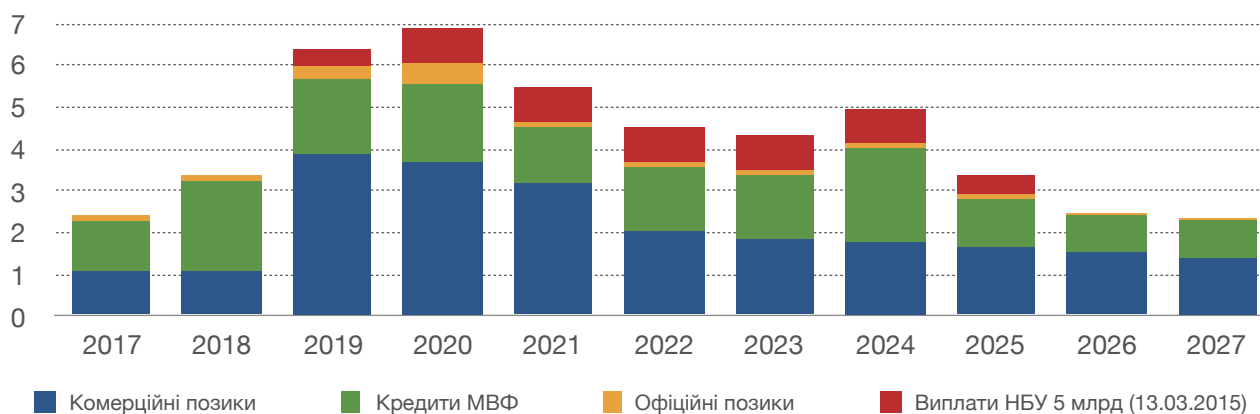
Кредитор Заєм Група платежів	Борг на 01.01.2017, млн USD	Обслуговування в рік, млн USD	Ставка, %	Примітки
ОЗДП 2013 року	3,000.00	-	-	Не сплачується. Зараз на апеляції, тому що Росія виграла суд і вимагає виплати відсотків в розмірі 375 млн USD.
ОЗДП 2014 року	1,000.00	18.4	1.84	Під гарантії уряду США
ОЗДП 2015 року	1,000.00	18.5	1.85	Під гарантії уряду США
ОЗДП 2015 року	13,043.33	1,010.9	7.75	Реструктуризація Яресько з додатковим якорем у вигляді платежів за зростання економіки більше 3% в рік з 2021 до 2041 року.
ОЗДП 2016 року	1,000.00	14.7	1.47	Під гарантії уряду США
Європейський Союз	2,310.11	25.8	1.12	
Європейський банк реконструкції і розвитку	591.09	7.1	1.20	
Європейський Інвестиційний Банк	534.09	5.1	0.95	
Міжнародний банк реконструкції та розвитку	5,055.39	91.7	1.81	Багато проектів. Середня ставка.
Міжнародний валютний фонд	6,833.09	130.6	1.91	Середня ставка.
Міжнародний валютний фонд (НБУ)	6,132.83	120.0	1.96	Цифра відсотків приблизна. У 2016 році НБУ виплатив 3060 млн грн відсотків. У 2016 році погашень кредиту не було.
Канада	295.41	5.9	2.00	Ставка приблизна.
Німеччина	220.05	7.0	3.18	Ставка приблизна.
ВСЬОГО:	41,015.39	1,455.67	3.55%	
Інші борги	4,589.32			Частина без відсотків. Частина гарантованого боргу з невизначеною ставкою.
ИТОГО:	45,604.71			

Проведена реструктуризація і взяття нових кредитів в рамках програми МВФ пересунули пік зовнішніх виплат на 2019-2020 роки.

ГРАФІК ВИПЛАТ ДЕРЖАВНИХ ЗОВНІШНІХ БОРГІВ У 2017-2027, МЛН USD

Кредитор Заём Група платежів	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Комерційні позики	1,062.50	1,062.50	3,875.50	3,673.40	3,155.70	2,006.20	1,870.50	1,749.30	1,635.30	1,521.40	1,408.50
Кредити МВФ	1,247.30	2,157.60	1,795.80	1,882.80	1,393.20	1,544.40	1,531.80	2,288.70	1,191.80	874.80	849.50
Офіційні позики	131.00	129.30	298.00	507.50	106.90	108.10	117.80	115.80	113.80	111.70	109.70
Разом виплат за зовнішніми боргами:	2,440.80	3,349.40	5,969.30	6,063.70	4,655.80	3,658.70	3,520.10	4,153.80	2,940.90	2,507.90	2,367.70
Виплати НБУ 5 млрд (13.03.2015)	0.00	0.00	416.67	833.33	833.33	833.33	833.33	833.33	416.67	0.00	0.00

ГРАФІК ВИПЛАТ ДЕРЖАВНИХ ЗОВНІШНІХ БОРГІВ У 2017-2027, МЛН USD

Робота з державним боргом в п'ятирічній перспективі

Малий розмір економіки і пік виплат в найближчі роки практично не залишає вибору в тому, як працювати з боргами. Базовий сценарій роботи з зовнішніми і внутрішніми боргами передбачає або рефінансування взятих зобов'язань, або погашення тіла кредитів старих боргів за рахунок залучення нових. При цьому важливою складовою щодо підвищення кредитних рейтингів України є введення 3-5 річного бюджетного процесу з мінімальним дефіцитом зведеного бюджету, що буде сприяти підвищенню кредитних рейтингів держави і мінімізації ставок по реструктуризації зовнішніх боргів. Наприклад під гарантії США ставка менше 2%.

За підсумками проведеної порівняльної оцінки стану державного боргу в п'ятирічній перспективі (з умовою його рефінансування без проведення реформ і в умовах запуску програми реформ "Вільна Економіка" за двома сценаріями), розглядається три варіанти роботи з державними борговими

зобов'язаннями, в залежності від обраного сценарію розвитку України — "без реформ", "м'яка трансформація" або "активні реформи":

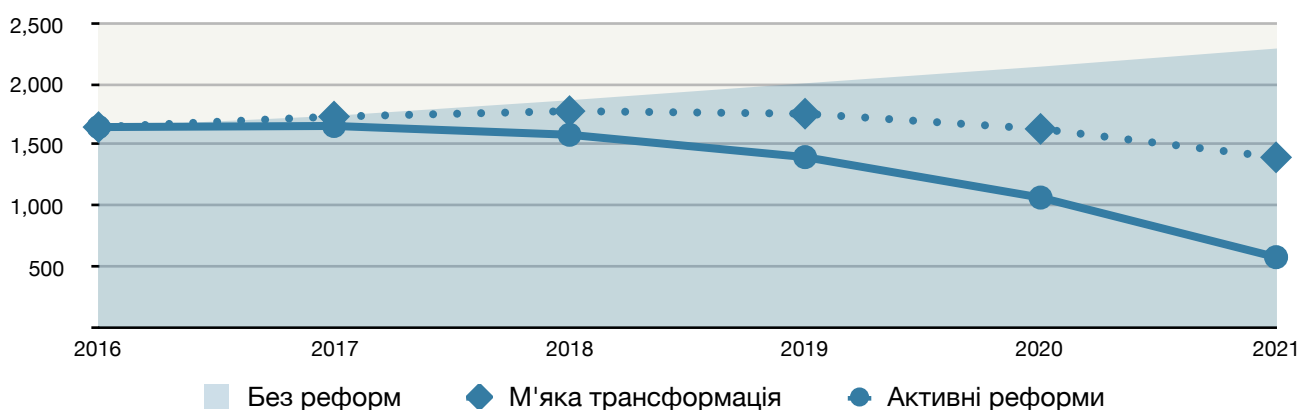
1. У разі відмови від проведення реформ, дефіцит бюджету (розмір якого очікується на рівні 3% ВВП) планується покривати за рахунок отримання зовнішніх позик. Існуючий борг за зовнішніми кредитами передбачається погашати за рахунок їх рефінансування. Що стосується внутрішніх боргових зобов'язань, то очікується їх постійне рефінансування, при збереженні номінальної величини внутрішнього боргу. В результаті буде спостерігатися постійне зростання сумарного державного боргу, який до кінця 2021 р досягне величини 2.3 трлн гривень. Що стосується державного боргу по відношенню до розміру ВВП, то його величина буде повільно зменшуватися, починаючи з рівня 69%. Однак, через п'ять років, як і раніше, буде перевищувати 60% ВВП.
2. При проведенні реформ за сценарієм "м'яка трансформація", державний борг планується погашати за рахунок прискореного зростання ВВП, який приведе починаючи з третього року реформ до профіциту бюджету. Однак, необхідно враховувати, що в зв'язку з тим, що сценарій "м'яка трансформація" не передбачає будь-якого помітного зниження державних витрат, то в перші два роки для компенсації тимчасового зниження доходів бюджету виникає необхідність в залученні додаткових зовнішніх позик у розмірі 161 млрд гривень . При цьому величина держборгу в цілому за п'ять років реформ може бути в цілому скорочено більш ніж на 15%. Що означатиме скорочення відносної величини держборгу за п'ять років з 69 до майже 20% ВВП. Рекомендується погашати насамперед внутрішній борг, як більш дорогий в обслуговуванні в порівнянні з зовнішнім боргом.
3. При проведенні реформ за сценарієм "активні реформи", державний борг планується погашати за рахунок різкого зростання профіциту бюджету починаючи вже з другого року реформ. Таким чином, завдяки значному скороченню державних витрат і різкому зростанню ВВП, додаткова зовнішня фінансова допомога Україні буде потрібна тільки на першому році проведення реформ. При цьому, розмір необхідного додаткового фінансування, для покриття очікуваного дефіциту бюджету на першому році реформ, не перевищить 40 млрд гривень. Відносна величина державного боргу за п'ять років скоротиться з 69 до величини близької до 8% ВВП. Таким чином, з'являється можливість не тільки повністю позбутися від дорогого в обслуговуванні внутрішнього боргу, а й значної частини зовнішнього боргу України.

Важливо, що реалізація запропонованих реформ дозволяє Україні вільно встановлювати пріоритети в погашенні зовнішніх і внутрішніх боргів. Більш того, отриманий за рахунок проведення реформ економічний потенціал дозволяє, при необхідності, безболісно залучати додаткові позики для прискорення реформування збройних сил, правоохоронних органів і судової системи. А також для додаткового зменшення податкового навантаження на економіку, з метою надання економіці ще більшого прискорення.

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ (ЗОВНІШНІЙ + ВНУТРІШНІЙ), МЛРД ГРН

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Без реформ	1,644.0	1,737.0	1,865.3	2,005.0	2,142.3	2,291.5
М'яка трансформація	1,644.0	1,730.6	1,775.5	1,754.3	1,629.0	1,394.7
Активні реформи	1,644.0	1,653.1	1,580.6	1,396.6	1,063.1	572.1

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ (ЗОВНІШНІЙ + ВНУТРІШНІЙ), МЛРД ГРН

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ (ЗОВНІШНІЙ + ВНУТРІШНІЙ), % ВВП

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Без реформ	69.0	64.9	64.0	63.7	62.9	62.2
М'яка трансформація	69.0	59.3	47.4	37.8	28.2	20.1
Активні реформи	69.0	56.7	42.2	30.1	18.4	8.3

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ (ЗОВНІШНІЙ + ВНУТРІШНІЙ), % ВВП

